

Financiado por la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

Justiziako langileak prestatzeko gaitasun digitalen esparrua

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE JUSTICIA

Centro de
Estudios
Jurídicos

Justiziako langileak prestatzeko gaitasun digitalen esparrua

Madrid, 2023

Cita recomendada: Justiziako langileak prestatzeko Gaitasun Digitalen Esparrua.
Centro de Estudios Jurídicos. Madrid, 2023.

Coordinación:

Abigail Fernández González. Directora del Centro de Estudios Jurídicos.

Teresa Muñoz-Reja Herrero. Subdirectora General – Jefa de Estudios del Centro de Estudios Jurídicos.

EDITA: Centro de Estudios Jurídicos

NIPO (ed. electrónica en PDF): 05423003X

Catálogo de publicaciones de la Administración General del Estado:

<https://cpage.mpr.gob.es>

Aurkibidea

1. Sarrera	6
2. Esparruaren aurkezpena	8
2.1 Ezaugarriak eta helburuak	10
2.2 Gauzatzeko metodologia	11
2.2.1 Analisi-fasea	11
2.2.2 Gauzatze-fasea	12
2.2.3 Baliozkotzea eta berrelikadura	12
2.2.4 Inplementazioa eta eguneratzea	12
3. Esparruaren egitura	13
3.1 Gaitasun Digitalaren arloak	13
3.2 Gaitasun-mailak	15
4. Gaitasun-arloak	16
4.1 I. Arloa – Eskubide eta Betebehar digitalak	16
4.1.1 1 Gaitasuna – Eskubide digitalen gutuna ezagutu eta aplikatzea	16
4.1.2 2 Gaitasuna – Jokabide etiko eta juridiko arduratsua	18
4.1.3 3. Gaitasuna – Pribatutasuna eta datu pertsonalen babesa	20
4.1.4 4. Gaitasuna – Jabetza intelektualeko eskubideen irismena	22
4.2 II. Arloa – Justiziaren Ingurune Digitala	24
4.2.1 1. Gaitasuna – Lan deslokalizatua	24
4.2.2 2. Gaitasuna – Identifikazioa, autentifikazioa eta sinadura elektronikoa	26
4.2.3 3. Gaitasuna – Espediente judizial elektronikoa	28
4.2.4 4. Gaitasuna – Datuari buruzko informazioa kudeatzea eta izapideak egitea	30
4.2.5 5. Gaitasuna – Arazoak konpontzea	32
4.3 III. Arloa – Irisgarritasuna eta herritarrentzako arreta	34
4.3.1 1. Gaitasuna – Justiziarako berdintasunezko eta integraziozko sarbidea	34

4.3.2 2. Gaitasuna – Justiziarako sarbiderako gune digitalak: sentsibilizazioa, informazioa eta herritarrentzako arreta	36
4.3.3 3. Gaitasuna – Berehalakotasun digitala eta lineako zerbitzuak	38
4.3.4 4. Gaitasuna – Eduki digitalak sortzea eta editatzea	40
4.4 IV. Arloa - Eraldaketa digitala eta aldaketaren kudeaketa	42
4.4.1 1. Gaitasuna - Eraldaketa digitalari lotutako aldaketaren kudeaketa	42
4.4.2 2. Gaitasuna - Nork bere burua ezagutzea, ikastea eta etengabe hobetzea	44
4.4.3 3. Gaitasuna - Behar eta erantzun teknologikoen ebaluazioa	46
4.4.4 4. Gaitasuna – Robotizazioa eta adimen artifiziala justiziari aplikatuta	48
4.4.5 5. Gaitasuna - Lankidetzat instituzionala	50
4.5 V. Arloa - Segurtasuna eta Jasangarritasuna	52
4.5.1 1. Gaitasuna - Sistemen eta gailuen segurtasuna eta babesa	52
4.5.2 2. Gaitasuna - Informazioaren segurtasuna eta konfidentzialtasuna	54
4.5.3 3. Gaitasuna - Segurtasun-gorabeheren kudeaketa eta jakinarazpena	56
4.5.4 4. Gaitasuna - Segurtasuna eta osasuna: laneko arriskuen prebentzioa	58
4.5.5 5. Gaitasuna - IKTen erabilera jasangarria	60
5. Glosarioa	62
6. Erreferentziak	75
7. Araudia	77
7.1 Europa mailakoa	77
7.2 Estatu mailakoa	77

1. Sarrera

Ikasketa Juridikoen Zentroa (CEJ) Justizia Ministerioaren menpeko erakunde autonomoa da. Hautaketa-ikastaroak antolatzen ditu, eta honako hauek trebatzen ditu: Karrera Fiskaleko kideak, Justizia Administrazioako Abokatuen kidegoetakoak, Auzitegi-medikuak, Toxikologia eta Auzitegiko Zientzien Institutu Nazionalako medikuak

eta Justizia Administrazioaren eta Estatuko Abokatuen Kidegoko gainerako langileak. Halaber, Estatuko Segurtasun Judizialaren Indarren eta Kidegoen Polizia judizialaren funtzioan espezializatutako trebakuntza ere eskaintzen du.

CEJ Justizia trebakuntzaren bidez eraldatzeko prozesuetako eragile nagusia izatera deitua dago, eta, horretarako, ikaskuntza-prozesu guztien ikuspegi estrategiko eta integrala eskaintzen du.

Testuinguru horretan, CEJek ematen duen trebakuntzak egungo eta etorkizuneko beharretara egokitu behar du, eta bertan eratzen diren karrerei eta kidegoei beharrezko tresnak, trebetasunak eta baliabideak eman behar dizkie, beren beharrei eta beren bezero diren herritarren beharrei erantzuteko, oro har.

Hori guztia irakasleen eta kolaboratzaileen errefortzu- eta gaikuntza-prozesuetan oinarritu behar da, ematen den trebakuntza gaitasunetan oinarritutako ikaskuntza-estrategia berritzailera egokitzen dela bermatzeko. Estrategia hori gauzatzea estu lotuta dago IKTen erabilera irakaskuntzan integratzearekin.

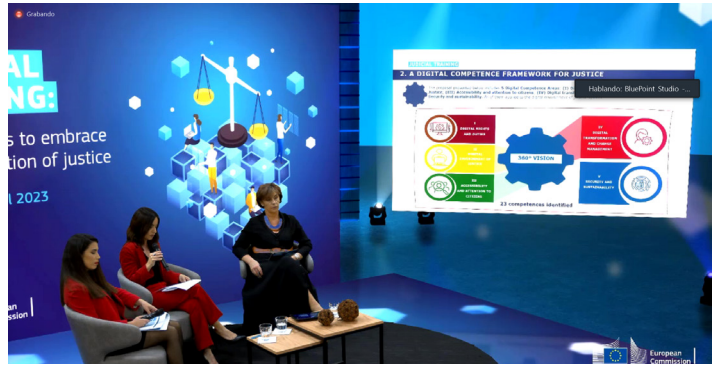
Aurreikuspen horiek CEJren 2021-2024 Plan Estrategikoan islatzen dira. Plan horretan, Justiziaren eraldaketa digitalak dakartzan erronken aurrean justiziako langileen gaitasun digitalak hobetzeko beharra aurreikusten da.

Erronka horien aurrean, eta Eskubide Digitalen Espainiako Gutunak proposatzen dituen balioak erreferentziazat hartuta, CEJek **Justiziako langileak prestatzeko Gaitasun Digitalen Esparru** hau egin du, eta Berreskuratze, Eraldaketa eta Erresilientzia Planak (PRTR), 2030 Justizia Planak eta Gaitasun Digitalen Plan Nazionalak bultzatzen dituzten eraldaketa digitaleko eta berrikuntza teknologikoko jarduketei gehitzen zaie.

Beraz, testuinguru horretan, eta eraldaketa digitalak justiziaren sektorean duen eragina kontuan hartuta, Justizia Administrazioako langileentzako Gaitasun Digitalen Esparru honen balio erantsia erreferentzia-eredu integratzaile bat lortzea da. Eredu horretan, justiziaren zerbitzuko operadore eta profesional guztientzat, eta baita herritarrentzat ere, justiziarekiko harremanen testuinguruan funtsezkoak diren gaitasun digitaleko arlo handiak islatuko dira.

2. Esparruaren aurkezpena

Eraldaketa digitalak, berrikuntzak eta bilakaera teknologikoak bultzatuta, aurrerapausoak eta desafioak ekartzen dizkio gizarteari, eta horrek eragina du sektore guztietan, baita justizian ere.

Hori dela eta, sistema judizialak, Zuzenbide Estatuaren zutabe nagusia den aldetik, eskakizun aldakor horiei aurre egiten ari dira, eta aukera teknologiko egokiak jartzen ari dira herritarren. Digitalizazio-prozesu honek gizarte moderno eta aurreratuarekiko konpromisoa eskatzen du, non efikazia, efizientzia eta eraginkortasuna edozein zerbitzu publikotara eraman daitezkeen terminoak baitira, Justizia Administrazioa barne.

Alde horretatik, eraldaketa digitalari esker, errazagoa da Justiziako Zerbitzu Publikora indibidualki sartzea. Gailu digital batetik izapideak, kudeaketak, aitorpenak eta ziurtagiriak egin daitezke. Askotan, murriztu egingo da operadore juridikoen bitartekaritza, eta, beren jarduera garatzen jarraitu arren, gutxitu egingo da arreta presentziala. Prozesu hori eraginkorra izan dadin eta zerbitzu publikoa izatearen abiapuntutik eten digitala minimiza dadin, beharrezkoa da, halaber, herritarrak justiziarekin duen harremanarekin lotura estua duten gaitasun batzuk garatzea, kolektibo ahulenei sarbidea errazteko eta justiziaren paradigma digital berrian moldatzeko behar den guztian laguntzeko.

Trebakuntza judizialeko Europako Estrategiak ezartzen duenez, justiziako profesionalek jakin behar dute tresna eta teknologia digitalek zer-nolako eragina duten izapidetutako kasuetan, eta prest egon behar dute eguneroko jardunean egoki erabiltzeko. Gainera, eremu digitalean pertsonen eskubideak eta datu pertsonalak behar bezala babestuko direla bermatu behar dute, bereziki, aldeek espedienteak ikusi eta auzitegietara jo ahal izan dezaten.

Testuinguru horretan, beharrezkoa da justizian gaitasun digitalak sustatzea, epaileek, fiskalek, justiziako langileek eta gainerako profesionalek teknologia eta tresna digitalak eraginkortasunez erabili eta aplikatu ahal izan ditzaten, eskubideak eta askatasunak bermatuz.

Hain zuzen, **Trebakuntza Judizialeko Europako Estrategiak** berak eskatzen die trebakuntza judizialeko erakundeei:

Digitalizazioari eta adimen artifizialari buruzko eta prozedura eta espediente judizial elektronikoen erabilera eraginkorrari buruzko sentsibilizazioa eta gaitasunak hobetzeko trebakuntza eskaini eta hobetzea.

Trebakuntza bideratzea pertsonen eskubideak babestera eremu digitalean (adibidez, datuen babesa, pribatutasuna, diskriminaziorik eza, lineako genero-indarkeriaren aurkako babesa, kontratu-zuzenbidea eta kontsumitzailearen eskubideak) eta talde espezifikoaren eskubideak babestera (adibidez, adingabeak, ezgaitasuna duten pertsonak eta genero-indarkeriaren, arrazakeriaren eta diskriminazioaren biktimak).

Testuinguru horretan, esparru hau erreferentzia-eredu orokor eta berritzailea da, CEJren helburuei erantzuten diena, eta haren helburua da gaitasun digitalen egitura antolatu eta orekatua ematea, hartzaileei arlo digitalean gaitzeko etengabeko jabekuntza, garapen eta ikaskuntzan laguntzeko.

Herritartasunaren ikuspegitik gaitasun digitalak izateak esan nahi duenetik abiatuta, justiziaren esparrurako gaitasun digitalen berariazko esparru hau aurkezten da, justiziako profesionalek eta, emandako zerbitzuen subjektu gisa, herritarrek eta beste operadore juridiko batzuek zeharka izan behar dituzten ezagutzak, gaitasunak eta jarrerak identifikatzen dituenak.

CEJek beharrezkotzat jo du Justizia Eraldatzeko Planaren ildo estrategiko handiei hertsiki lotutako gaitasun digitalak dokumentu honetan jasotzea, ildo horiek eragin zuzena baitute justiziako profesionalen garapen profesionalean eta herritarrentzako arretan.

2.1 Ezaugarriak eta helburuak

Hauek dira Justiziarako gaitasun digitalen esparrua definitzearekin lotu nahi diren helburuak:

Justiziako langileek eraldaketa digitaleko prozesuak jasaten dituen ingurune batean beren eginkizunak garatzeko behar dituzten ezagutza, gaitasun eta jarrera guztiak identifikatzea.

Sektore judizialean gaitasun digitalak sustatzeko sistema komuna ezartzea.

Digitalizazioaren arloko trebakuntza-jardueren garapena zeharka bideratzea lanbide juridikoetara.

Herritarren eskubide eta askatasunak bermatzea, justiziarekiko harremanaren ingurune digitaletan.

Esparrua zentzu zabalean definitzen da, Justiziako Zerbitzu Publikoan esku hartzen duten eta interesa duten guztietara iristeko.

Justiziaren esparruan irakaskuntza-planak definitzeko gida izatea du helburu, plan horiek profil bakoitzak izan behar dituen gaitasun zehatzetara egokitu daitezen.

Gainera, autodiagnostikorako tresna izateko helburua ere badu, beren gaitasun baloratzeko interesa duten pertsonak erabil dezaten, eta, hala, garatu beharreko alderdiak landu ditzaten.

2.2 Gauzatzeko metodologia

Justiziako langileak trebatzeko gaitasun digitalen esparrua prestatzeko, Herriarrentzako Gaitasun Digitalaren Esparrua —DigComp 2.2. — (Vuorikari, Kluzer, Punie, 2022) hartu da oinarritzat, eta talde jakin batzuei zuzendutako gaitasun digitalen beste plan batzuen arrastoari jarraitu zaio, hala nola irakasleen gaitasun digitalen esparrua edo Espainiako Administrazio Publikoaren Institutu Nazionalak (INAP) langile publikoentzat garatutakoa.

Esparrua diseinatu eta gauzatzeko, CEJek gauzatze-prozesu bati jarraitu dio. Prozesu horrek zenbait fase izan ditu, eta fase horiek CEJeko zuzendaritza-organoek eta ikasketaburutzak koordinatu dituzte. Ekimen honen bidez, definitutako bost gaitasun-arloei buruzko trebakuntza bultzatu nahi da, bakoitzaren gaitasun-maila zehatzago deskribatu ondoren.

2.2.1 Analisi-fasea

Lehenik eta behin, justiziako profesionalek gaitasun digitalen arloko trebakuntzari buruz egiten dituzten eskaerak detektatu eta ulertu dira. Hori dela eta, justiziaren esparruko lanpostuetan eraginkortasunez jarduteko behar diren gaitasun digitalei buruzko informazioa ikertu eta bildu behar izan da aldez aurretik.

Horretarako, aipatutako eskumen digitalen esparruak eta justiziaren digitalizazioaren arloko Europako ekimenak erreferentziazat hartzeaz gain, Espainiako Justizia Administrazioaren esparruan informazio-teknologien erabilera arautzen duen araudi nazionala aztertu da.

Beraz, aurkezten den gaitasun digitalen esparruak, justiziako langileen trebakuntza digitalen inguruko Europako jarraibideei ez ezik, Espainian lantzen ari den justiziaren eraldaketa digitaleko prozesuari ere lotzen da, Justizia Ministerioaren Justizia 2030 proiektuaren esparruan dagoena.

2.2.2 Gauzatze-fasea

Analisi-fasearen ondoren, gaitasun digitalen esparrua landu dugu. Horretarako, lehenik eta behin, justizia-sektorerako funtsezkoak diren gaitasunak identifikatu dira, eta justizia-langileek beren jarduera-eremuko zereginak eta erantzukizunak gauzatu ahal izateko izan behar dituzten trebetasunak, ezagutzak eta jarrerak identifikatu dira. Funtsezko gaitasunak zehaztu ondoren, gaitasun-arlo zehatzen inguruan bildu dira.

Ondoren, gaitasun-mailak definitu dira, gaitasun digitalak eskuratzean izandako aurrerapena deskribatzeko eta gaitasunen hazkunde- eta garapen-prozesua islatzeko.

Azkenik, definitutako gaitasun bakoitza deskribatu da, eta trebetasun-maila bakoitzean gaitasun bakoitzerako behar diren ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak zehaztu dira, deskribatzaile argi eta ulergarriak erabiliz.

2.2.3 Baliozkotzea eta berrelikadura

Hurrengo fasean, justizia-arloko aditu-taldeek esparrua baliozkotzea eta berrelikadura lortzea da helburua. Horretarako, topaguneak eta parte hartzeko kontsultak egingo dira, esparrua garrantzitsua eta zehatza izango dela bermatzeko.

2.2.4 Inplementazioa eta eguneratzea

Azkenik, gaitasunen esparru hori berariazko trebakuntza-planetan gauzatu behar da, justiziako langileek hemen deskribatzen diren eta beren Justiziako lan-esparruan betetzea beharrezkotzat jotzen diren gaitasun digitalak eskuratu eta garatzeko aukera izan dezaten.

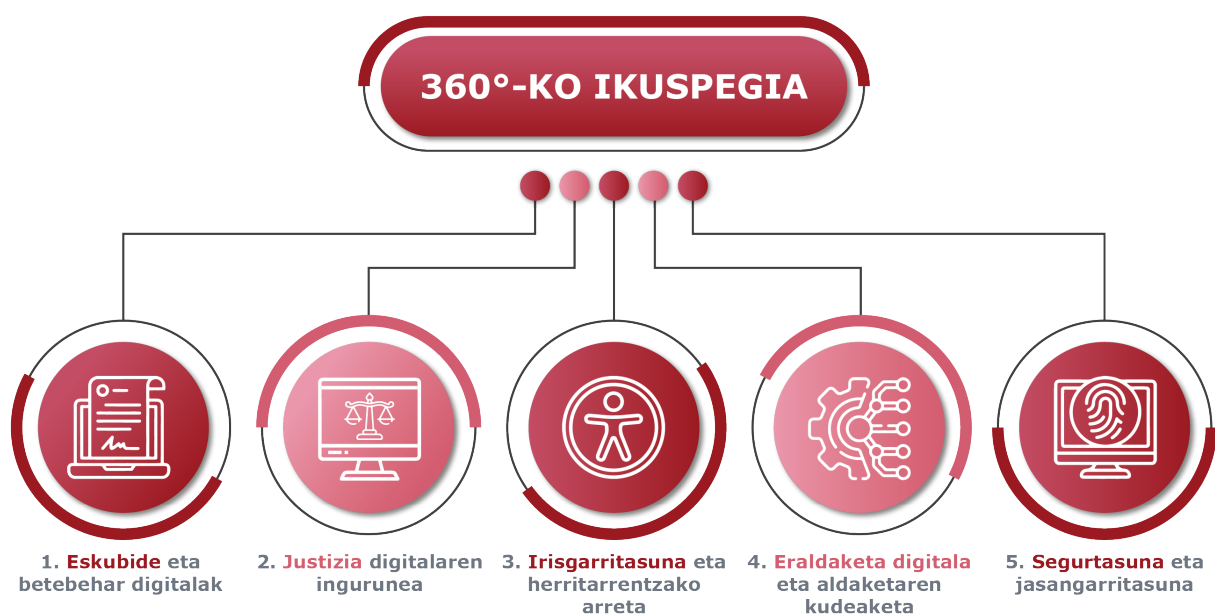
Gainera, ezinbestekoa da gaitasun digitalen esparrua eguneratuta izatea eta aldizka berrikustea, teknologia- eta arau-aldaketetara eta sektorearen eskaera berrietara egokitzeko.

3. Esparruaren egitura

3.1 Gaitasun Digitalaren arloak

Esparru honek Europa mailan egindako lanetan erabilitako egitura, terminologia eta gaitasun-mailak hartzen ditu erreferentzia gisa: Herritarrentzako Gaitasun Digitalaren Esparrua —DigComp 2.2. — (Vuorikari, Kluzer, Punie, 2022), Hezitzaileen Gaitasun Digitalerako Europako Esparrua —DigCompEdu— (Redecker, 2020) eta Hezkuntza Erakundeetarako Europako Esparrua —DigCompOrg— (Kampylis, Punie eta Devine, 2015).

Jarraian aurkezten den proposamenak **5 gaitasun-arlo ditu**: (I) Eskubide eta betebeharrak digitalak, (II) Justizia digitalaren ingurunea, (III) Irisgarritasuna eta Herritarrentzako Arreta, (IV) Eraldaketa Digitala eta Aldaketaren Kudeaketa, eta, azkenik, (V) Segurtasuna eta Jasangarritasuna; hori guztia sistema judizialaren ingurune digitalari aplikatuta.

.1irudia Gaitasun-arloak

Era berean, gaitasun-arlo bakoitzak esparru zehatz horrekin zerikusia duten gaitasun batzuk biltzen ditu, justiziako langileak prestatzeko 23 gaitasun digitzalez osatutako esparru osoa eratu arte.

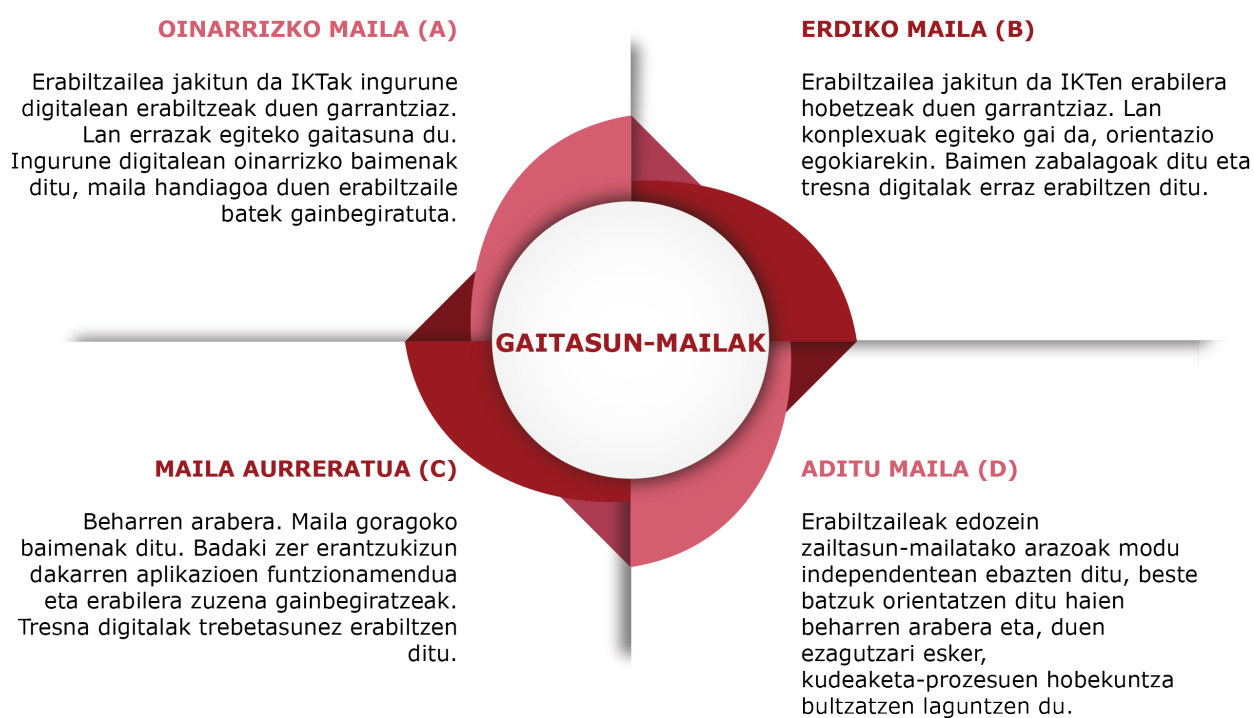
3.2 Gaitasun-mailak

Aurreko gaitasun horietako bakoitzak lau **trebetasun-maila** (4) ditu, eta, horien bidez, erabiltzaileak gaitasun digital jakin batean duen sakontze-maila identifikatzen da, oinarrizko mailatik (A) adituraino (D).

Aurreko atalean aipatutako Gaitasun Digitaleko Esparruen egiturak eta hiztegiak inspiratuta, gaitasunak eskuratzeko aurrerapena hiru arlotan deskribatzen da: zereginen **konplexutasuna**, **autonomia** eta horiek gauzatzeko orientazio-beharra eta ekintza-aditzak erabiltzeak adierazitako **ezagutza kognitiboa** Bloom-en taxonomiari jarraiki.

Gaitasunen garapen-mailak jakintza-arlo bakoitzaren ezaugarrien eta bakoitzeko einkizun konplexutasunaren arabera esleitzen dira.

Hona hemen **gaitasun-mailak**:

3. irudia Gaitasun-mailak

Hala, CEJren Gaitasun Digitalen Esparruak **bost** gaitasun-arlo ditu, guztira **23 gaitasun** dituztenak. Horietako bakoitzerako **lau trebetasun-maila** definitzen dira, eta ezagutzetan, gaitasunetan eta trebetasunetan oinarritutako **92 deskribatzaile** lortzen dira guztira.

4. Gaitasun-arloak

4.1 I. Arloa – Eskubide eta Betebehar digitalak

Eskubide eta Betebehar digitalen arloak justiziaren ingurune digitala duten eskubide eta erantzukizunetan jartzen du arreta, eta justiziaren esparruan informazioaren eta komunikazioen teknologien erabilera arduratsua, etikoa eta segurua bermatzen du.

4.1.1 1 Gaitasuna – Eskubide digitalen gutuna ezagutu eta aplikatzea

Deskribapena

Pertsonen eskubideak eta askatasunak ingurune digitalean ulertu, ezagutu eta aplikatzeko gaitasuna, baita, Eskubide Digitalen Gutunaren bidez, horiek babesten dituzten bermeak ere.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ulertzen dut Eskubide Digitalen Gutunak duen garrantzia, ingurune digitalean pertsonen oinarrizko eskubideak babesteko erreferentzia-esparru gisa.

Eskubide digitalen gutunean jasotako eskubide eta askatasun nagusiak identifikatzen ditut.

Ingurune digitalean eskubideen erabilera baketsua eta arduratsua sustatzeko eta bermatzeko beharra ulertzen dut.

Ertaina

Jabetzen naiz eskubide eta askatasun digitalak erabiltzeak betebeharrak eta eginkizun batzuk dakartzala.

Gutunean jasotako eskubide eta askatasunen erabilera nire jarduerarekin eta IKTen bidez ingurunean eta gizartean egunero interakzioak izateko moduarekin lotzen dut.

Eskubide eta betebeharrak digitalak babestu eta betetzeko konpromisoa hartzen dut.

Aurreratua

Eskubide Digitalen Gutunean nire jarduera-eremuan jasota dauden belaunaldi berriko eskubideak eta askatasunak aplikatzen ditut eta haiek betetzen direla bermatzen dut.

Eskubide Digitalen Gutuneko eskubide eta askatasunen irismena ebaluatzen dut, bai orokorrak bai ingurune espezifikoetarako dagozkienak.

Gutunean onartutako eskubide digitalen ezagutza sakontzen dut, errealitate digitalaren eremu espezifikoetarako dagozkienez (adimen artifizialarekiko eskubideak, eskubide digitalak neuroteknologiaren erabilera, ingurune digitalean osasuna babesteko eskubideak, sorkuntza-askatasuna eta ingurune digitalean kultura eskuratzeko eskubideak).

Aditua

Idea berriak sortzen eta transmititzen ditut, eta hainbat ekimen sustatzen ditut eskubide digitalak defendatzeko eta babesteko nire ingurune pertsonalean eta lan-ingurunean. .

Besteei Eskubide Digitalen Gutunaren esanahia eta irismena ulertzen laguntzen diet.

Jarrera kritikoa eta konstruktiboa garatzen dut, aplikazioari eta irismenari dagokienez.

4.1.2 2 Gaitasuna – Jokabide etiko eta juridiko arduratsua

Deskribapena

IKTen erabileran jokabide etiko eta juridiko arduratsua aplikatzeko eta sustatzeko gaitasuna, ingurune digital arduratsua, segurua eta errespetuzkoa arautzen eta bermatzen duten printzipio, balio eta arauen arabera.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Onartzen dut garrantzitsua dela baliabide digitala arduraz erabiltzea.

Jarrera positiboa eta harkorra hartzen dut etika digitalaren printzipio eta arauetikiko.

Ez dut pertsonen edo erakundeen kontrako iruzkin oldarkorrik egiten, ezta halakorik sustatu edo sostengatzen ere, eta ulertzen dut zer eragin izan dezakeen nire portaerak sareetan.

Ertaina

Ingurune digitalari dagozkion gizarte-kontzientziaren parametroen arabera jarduten naiz sistematikoki.

Zentzua eta printzipio etikoak irizpidez aplikatzen ditut nire ingurune digitalaren kudeaketan.

Eskura ditudan tresna digitalak modu arduratsuan erabiltzen ditut.

.

Aurreratua

Ingurune digitalean gizalegearen, berdintasunaren, inklusioaren, ekitatearen eta eskubideak eta askatasunak errespetatzearen inguruko jardunbide egokiak ditut.

Partekatu aurretik jasotzen dudan informazioaren egiazkotasuna egiaztatzen dut *fake news* (albiste faltsuak) edo *deepfakes* (gezur sakonak) zabaltzen ez laguntzeko.

Jokabide etikoak eta ez direnak edo jokabide arduragabeak direnak identifikatu eta bereizten ditut, eta ingurune digitalean onargarriak ez diren praktikak salatzen ditut.

Aditua

Praktika desagokiak edo jokabide arduragabeak saihesteko estrategiak garatzen ditut (bortxatzea, iruzur egitea, tartean sartzea, manipulatzeko, plagiatzea, pribatutasuna eta bestelako eskubideak urratzea, etab.).

Printzipio eta balio etikoak zabaltzen eta sustatzen laguntzen dut, bai eta ingurune digitalean jardunbide egokiak izaten ere, eta nire inguruko beste operadore batzuk orientatzen ditut IKTak era etiko eta juridikoki arduratsuan erabil ditzaten.

Komunitatea sortzen laguntzen dut, iritzi-aniztasuna errespetatuz eta sarean jarrera etiko eta juridikoki arduratsuari buruzko lan-taldeetan parte hartuz.

4.1.3 3. Gaitasuna – Pribatutasuna eta datu pertsonalen babesa

Deskribapena

Norberaren nahiz hirugarrenen informazioa eta datu pertsonalak modu legal, arduratsu eta egokian tratatzeko gaitasuna, haien pribatutasuna eta osotasuna babesteko.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Badakit oso garrantzitsua dela datu pertsonalen pribatutasuna eta babesa bermatzea, bai norberarena bai erakundearena, bai datu horiek erabiltzeak dakartzan arriskuak ere.

Datu pertsonalaren kontzeptua erabiltzen dut, eta badakit, tratatzen diren moduaren arabera, datuek indibiduoak identifikatzeko aukera ematen dutela, eta nabigazioak eta lineako lanak nire jardueraren aztarnak utz ditzaketela.

Bereziki sentikortzat jo daitezkeen datu motak identifikatzen ditut, eta badakit datuen pribatutasuna bermatzeko tresnak badaudela.

Ertaina

Datu pertsonalen pribatutasunari eta babesari buruzko Espainiako eta Europako araudia identifikatzen dut, eta hainbat testuingurutan nola aplikatzen den ulertzen dut.

Datuak babesteko oinarrizko printzipioak ulertzen ditut, hala nola baimen informatuaren printzipioa, datuen minimizazioa, helburu mugatua, zehaztasuna, segurtasuna eta atxikitze mugatua, datu pertsonalen babes egokia bermatzeko.

Segurtasun- eta pribatutasun-teknologiak eta -tresnak erabiltzen ditut datu pertsonalen babesa bermatzeko. Horren barruan sartzen da enkriptatzeko, autentifikatzeko, anonimizatzeko eta datuak babesteko teknikak ezagutzea.

Aurreratua

Ebaluatu eta identifikatu egiten ditut nire eginkizunei lotutako datuen pribatutasunerako eta babeserako edo proiektu berriak abian jartzeko arriskuak eta balizko inpaktuak.

Zerbitzu-emaileen pribatutasun-politika eta datu-babeserako politiken baldintzak kontsultatzen ditut eta tratamendu hori legitimatzen duten oinarri juridikoak eta gainerako elementuak identifikatzen ditut.

Beste pertsona batzuei laguntzen diet haien datuen pribatutasun- eta babes-beharren inguruan, Datuak Babesteko Espainiako Agentziaren (AEPD) gomendio eta materialen kontsulta sustatuz, eta arlo horretan indarrean dagoen araudia betetzeko gaitzen ditut.

Aditua

Zerbitzu-emaileen pribatutasun- eta datu-babeserako politiken baldintzak kontsultatzen ditut, eta zehaztasunez ebaluatzen dut tratamenduaren irismena.

Datu pertsonalak babesteko eskubidearen babesaren inguruko ezagutza eta kultura sustatzeko eta horren garrantziaz jabetzeko ekimenak antolatzen eta zabaltzen parte hartzen dut.

Erakunde batek, publikoa nahiz pribatua izan, indarrean dagoen araudia bete gabe, datu pertsonalak bildu, tratatu edo erabiltzen dituenean egoera identifikatzen dut eta horren berri ematen dut.

4.1.4 4. Gaitasuna – Jabetza intelektualeko eskubideen irismena

Deskribapena

Eduki digitalen sorrera eta erabilera babesten duten legezko eskubideen irismena ulertzeko gaitasuna, ideia eta sorkuntza berriak sortzen dituztenen aintzatespen egokia bermatuz.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Oro har onartzen dut ezagutza, ideiak eta material edo eduki digitalak, edozein formatutan aurkezten direla ere, Jabetza Intelektualeko Eskubideen (DPI) bidez babestu beharreko ondasun eta baliabideak direla.

Esparru digitalean egile-eskubideak ezagutzen eta errespetatzen ditut, bai edukiak eskuratzeari dagokionez, bai edukiak deskargatu, erabili edo aldatzeari dagokionez.

Plagioa egiaztatzeko tresnen helburua eta ezaugarri orokorrak ezagutzen ditut.

Ertaina

Ezagutzen ditut Interneten aurkitzen ditudan baliabideak berrerabiltzeko edo zabaltzeko aukera ematen duten erabilera-lizentzien ezaugarriak eta eduki digitalei nola eragiten dieten (*copyright* (C), *copyleft* (C), *Creative Commons* (CC)).

Baliabide digitalen iturria eta egileak kontrastatzen ditut erabili aurretik.

Baliabide digitalak bilatzen ditudanean, laguntza egokiarekin egiaztatzen dut erabiltzeko lizentziarik baduten eta, baiezko kasuan, zein motatakoa den, eta nire xedeetarako lizentzia egokia dutenak bakarrik erabiltzen ditut.

Aurreratua

Xehetasunez ezagutzen ditut *Creative Commons* erabiltzeko baldintzak (Aintzatespena, Ez komertziala, Lan eratorririk gabe, Berdin partekatu) eta horietatik abiatuta aplika daitezkeen lizentzia motak.

Plagioa egiaztatzeko tresnen erabileran gaitzen ditut, eta beste pertsona batzuei antzekotasun-txostenak interpretatzen laguntzen diet.

Jatorrizko edukia sortzen dudanean, nire eskubideak hobekien babesten dituen lizentzia aukeratzen dut, errazago berrerabiltzeko.

Aditua

Egile-eskubideek babestutako eduki digitalak aipatzeko eta berrerabiltzeko araudia, jarraibideak eta metodoak modu autonomoan eguneratzen ditut, eta horiek ez betetzearen legezko ondorioak ezagutzen ditut.

Justizia Administrazioan egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatzeak duen garrantziaz kontzientziatzeko eta sentsibilizatzeko programak ezartzen laguntzen dut.

Sarbide irekiko lizentziadun edukien argitalpena sustatzen duten proiektuak zuzentzen ditut, eta horien oinarri teorikoak eta esparru akademikoan, sektore publikoan eta herritarrengan aplikatzeak dituen onurak transmititzen ditut.

Ertaina

Komunikazio digital eraginkorraren argibideei jarraitzen diet administrazio publikoaren berezko lankidetzatresnak erabiltzen ditudanean; tresna horien bidez komunikatzen naiz eta informazioa trukatzeko (adibidez, fitxategiak partekatzen ditut).

Nire lanpostuari dagozkion eginkizunei lotutako tresna teknologikoak (aplikazioak) erabiltzen ditut, modu autonomoan, eginkizun konplexuak betetzeko.

Ezagutzen ditut sistemen elkarreragingarritasunaren eta erabilgarritasunaren kontzeptuak.

Aurreratua

Beste erabiltzaile batzuen beharrak asetzen ditut testuinguru digitaletan, eta komunikazio-formatu bakoitzaren egokitasuna identifikatzen dut helburuaren arabera.

Sarean eta ingurune digitaletan banatutako lantaldeak zuzentzen eta koordinatzen ditut.

Erraz erabiltzen ditut sistemen elkarreragingarritasuna eta erabilgarritasuna terminoak.

Aditua

Eraldaketa digitalaren irismena neurtzen dut, eta nire lan-arloko proiektuen orientazio estrategikoan txertatzen dut, horretarako estrategiak eta komunikazio-moduak hartzaile espezifikoari egokituz.

Ingurune digitaletan jardunbide egokiak egiteko gai naiz eta lan-politika deslokalizatuei buruzko gidak diseinatzen laguntzen dut.

Erabiltzaile-profil desberdinak erabiltzen ditut eta sistemak eta gailuak eguneratu direla egiaztatzen dut. Horren bidez, funtzionamenduakatsak edo -ahultasunak eta horiei dagozkien irtenbideak identifika ditzaket.

4.2.2 2. Gaitasuna – Identifikazioa, autentifikazioa eta sinadura elektronikoa

Deskribapena

Alderdi juridikoak ulertzeko eta ingurune digitaletan identifikazioa eta autentifikazioa ahalbidetzen duten prozesuak, mekanismoak eta teknologiak erabiltzeko gaitasuna, sinadura elektronikoaren erabilera seguruari arreta berezia eskainiz.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Identitate, identifikazio eta sinadura elektronikoaren kontzeptuak ulertu eta bereizten ditut.

Sinadura eta ziurtagiri elektronikoen erabilerari lotutako esparru juridikoa ulertzen dut, bai eta horrek administrazio publikoetan, operadore juridikoetan eta herritarrengan duen eragina ere.

Legez onartutako identifikazio eta autentifikazio bideen kontzeptua eta funtzionamendua ulertzen ditut.

Ertaina

Ziurtagiri elektronikoen eta elektronikoki sinatutako dokumentuen ezaugarriak, balioa eta propietateak ezagutzen ditut.

Ziurtagiri elektronikoak erabiltzen ditut, laguntzarekin, nire burua identifikatzeko eta behar duten aplikazioetan autentifikatzeko.

Hainbat aplikazio erabiltzen ditut, laguntzarekin, elektronikoki sinatzeko.

Aurreratua

Identitate elektronikoaren ikuspegi osoa eta eguneratua dut.

Ziurtagiri elektronikoak erabiltzen ditut, modu autonomoan, behar duten aplikazioetan nire burua identifikatu eta autentifikatzeko, bai eta elektronikoki sinatzeko ere.

Autonomia eta proaktiboa naiz ziurtagiri elektronikoak lortu eta berritzeko prozesuan.

Aditua

Herritarrek eta Justizia Administrazioak erabiltzen dituzten identifikazio, autentifikazio eta sinadura elektronikoko sistemak aztertzen ditut, eta hobetzeko estrategiak proposatzen ditut.

Dokumentu elektronikoen egiazkotasuna egiaztatzen dut, Justizia Administrazioaren berezko izapide telematikoetan erabilitako identifikazio elektronikoko bitartekoen testuinguruan.

Ezarritako identifikazio, autentifikazio eta sinadura elektronikorako tresnak erabiltzen trebatzen dut eta trebakuntzako edukiak diseinatzen laguntzen dut.

4.2.3 3. Gaitasuna – Espediente judizial elektronikoa

Deskribapena

Lan-prozesuetan, prozedura elektronikoa judizialen tramitazioan eta jarduketan judizialean bitarteko elektronikoak ulertu eta aplikatzeko gaitasuna.

Trebetasun-mailak

Oinarritzkoa

Badakit Justizia Administrazioaren sistemak beren kudeaketa- eta antolaketa-modua aldatzeko prozesuan daudela, sareko lanean eta berrikuntzan oinarrituta.

Ezagutzen dut IKTak Justizia Administrazioan erabiltzeko araudia.

Espediente judizial elektronikoen berezko ezaugarriak eta Justizia Administrazioaren eraldaketa digitalaren esparruan dituen ondorioak identifikatzen ditut.

Ertaina

Ezagutzen dut espediente judizial elektronikoen kontzeptua, baita agiri judizial elektronikoa eta haren artxibatze-sistemarena ere.

Oro har, ezagutzen ditut espediente judizial elektronikoen funtzionalitateak eta haren arau-esparrua.

Badakit nola sartu prozeduran EJE erabiliz.

Aurreratua

Espediente judizial elektronikoaren kontzeptu osoa erabiltzen dut (barne-ikuspegia eta kanpoko dimentsioa).

Badakit nola kudeatzen den prozedura judizial bat, hasieratik amaierara, Administrazio elektronikoaren bidez.

EJEko arau-esparruaren eta eskaintzen dituen abantailen inguruko trebakuntza ematen dut.

Aditua

Lidergo-estrategia eta -eredua ezartzen laguntzen dut, espediente judizial elektronikoa berme osoz ezartzeko.

Espediente judizial elektronikoa ezartzeko prozedurei dagozkien lan-metodologiak baloratzeko gai naiz, eta hobetzeko puntuak identifikatzen ditut.

EJE erabiltzeko praktika egokien gidak diseinatzen eta eguneratzen laguntzen dut.

4.2.4 4. Gaitasuna – Datuari buruzko informazioa kudeatzea eta izapideak egitea

Deskribapena

Datuen erabilera eraginkorra bermatuko duten prozesuak kudeatu eta tramitatzeko gaitasuna, datuen bilketa, kudeaketa, trukea eta analisi egokia modu eraginkor eta seguruan eginez. Helburua da datuetan oinarritutako erabakiak hobeto hartzea, eraginkorragoak eta herritarrengandik hurbilagoak direnak, eta administrazioen arteko lankidetzaren printzipioekin lan egitea.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Datuari begira dagoen justizia kontzeptua ezagutzen dut, baita Justiziako datuaren adierazpenean jasotako printzipioak eta helburuak ere.

Onartzen dut herritarrek eta botere publikoek eskubidea dutela Justizia Administrazioaren jarduerari buruzko datuak kontsultatzeko, eta Administrazioak datuok prestatu eta zabaltzeko duen betebeharra dagoela.

Badakit zer ondorio dituen datuak ezarritako kalitate- eta nomenklatura-estandarren arabera biltzeak eta gordetzeak, baita hori ez egiteak ere.

Ertaina

Justiziako datuaren adierazpenaren helburuak nire jardun-eremuan onartu eta aplikatzen ditut.

Nire eginkizunen esparruan, prozedurako izapide guztiak formatu digitalean egiten ditut, datuak modu eraginkorragoan kudeatu ahal izateko eta paperezko dokumentazioaren beharra ezabatzeko.

Ezagutzen ditut Justizia Administrazioaren datu-atariak eta Justiziaren esparruko informazio kuantitatibo bereizi eta georreferentziatutako beste sistema batzuk.

Aurreratua

Nire eskumenen barruan, justiziaren esparruko informazio kuantitatibo bereziaren eta georreferentziatuaren sistemak erabiltzen eta elikatzen ditut.

Datuak aztertu eta ustiatu ondoren, nire jarduera-eremuko hobekuntza-arloak identifikatzen ditut.

Datuari begira justizia-sektorearen kudeaketa publikoaren etengabeko hobekuntzari buruzko emaitzak islatzen dituzten adierazleak eta indizeak identifikatu eta definitzen ditut.

Aditua

Datuari zuzendutako izapidetze-prozedurak aztertzen ditut, datuen aprobetxamendu baztertzailerari aurrea hartzeko, eta justizia-sektoreko datuetara bideratutako tratamendua kulturizatzeko eta sustatzeko programak ezartzen laguntzen dut.

Erabaki informatuak hartzen ditut eta, datuak aztertu eta ustiatura, hobetu beharreko arloak sustatzen ditut.

Justizia-sektoreko talde espezifikoak trebatzen ditut beren lanpostuari dagozkion eginkizunak betetzeko garaian datuek duten garrantziari buruz, bai eta kudeaketa-sistema prozesalaren eremuan datuak sartzeko, kudeatzeko eta interpretatzeko duten funtsezko eginkizunari buruz ere.

4.2.5 5. Gaitasuna – Arazoak konpontzea

Deskribapena

Ingurune eta tresna digitalen helburuaren arabera erabilera- eta egokitasun-beharrak identifikatzeko gaitasuna izatea, horiek erabiliz arazo kontzeptualak konpontzea, teknologien erabilera lanpostuaren berezko funtzioei aplikatzea eta arazo teknikoak konpontzea.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ezagutzen ditut Administrazioak nire esku jartzen dituen gailu, tresna, ingurune eta zerbitzu digitalen ezaugarriak.

Arazo tekniko bat identifikatzen dut, eta badakit norengana jo arazo hori konpontzeko eta zein kanalen erabili behar ditudan horretarako.

Argi azaltzen dut zer den ingurune eta tresna digitaletan identifikatu dudan gorabehera edo funtzionamendu okerra.

Ertaina

Administrazioak nire eskura jartzen dituen gailu, tresna, ingurune eta zerbitzu digitalak erabiltzen ditut, erabilera egokirako argibideei jarraituz.

Arazo teknikoren bat izanez gero, badakit haren larritasuna identifikatzen eta eskuliburu teknikoa edo dagokion erabilera-gida aurkitzen.

Nire lanpostuari dagozkion funtzioei lotutako tresna eta ingurune digitaletan buruzko arazo tekniko ez-komplexuak konpontzen ditut.

Aurreratua

Era autonomoan konpontzen ditut nire lanpostuari dagozkion funtzioei lotutako tresna eta ingurune digitalei buruzko arazo tekniko konplexuak.

Beste erabiltzaile batzuei laguntza ematen diet Justizia Administrazioako tresna eta ingurune digitalen ohiko erabileran arazo teknikoak konpontzen.

Teknologia digitalak modu sortzailean eta berritzailean erabiltzen ditut, eta katalogoa eguneratzen laguntzen dut behar berriak detektatuta.

Aditua

Lankidetzat-taldeetan edo komunitate digitaletan parte hartzen dut, Justizia Administrazioako gailu, tresna, ingurune eta zerbitzu digitalen erabilerari buruzko arazo teknikoak irtenbide berriak aurkitzeko.

Adimen artifizialeko (AA) tresnak entrenatzen laguntzen dut, arazoak *out of the box* ebazteko sailkatzaile, kuantifikatzaile eta segmentatzaileetatik abiatuta.

Arazo kontzeptual edo teknikoen aurrean, adimen artifizialeko (AA) sistema berezietara jotzen dut.

4.3 III. Arloa – Irisgarritasuna eta herritarrentzako arreta

Deskribapena del área

Irisgarritasuna eta herritarrentzako arreta arloak Justizia Administrazio Digitalerako sarbide unibertsala eta berdintasunezkoa bermatzeko beharrezko gaitasunak lantzen ditu, norbanakoen ezaugarriak edo inguruabar zehatzak alde batera utzita. Horrek esan nahi du atzeman eta kendu egin behar direla gizartean pertsonen erabateko eta bidezko parte-hartzea mugatu edo eragotz dezaketen oztopoak.

4.3.1 1. Gaitasuna – Justiziarako berdintasunezko eta integraziozko sarbidea

Deskribapena

Irisgarritasuna bermatzeko metodologiak eta tresnak ulertu eta erabiltzeko gaitasuna izatea, bereziki, dibertsitate funtzionala, adina, etnia, hizkuntza eta bestelako faktoreengatik bereziki zaurgarriak izan daitezkeen kolektiboei justiziarako sarbidea erraztera bideratuak.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Irisgarritasunaren kontzeptua eta hura arautzen duen estatuko araudia ezagutzen ditut.

Badakit dibertsitate funtzional mota desberdinak daudela.

Ezagutzen ditut bazterketa-arriskuan dauden taldeetako pertsonekin harreman eraginkorra izateko jarraibide orokorrak.

Ertaina

Irisgarritasun unibertsalaren kontzeptua eta hura arautzen duen estatuko eta nazioarteko araudia ezagutzen ditut.

Bazterketa-arriskuan dagoen talde mota bakoitzaren ezaugarriak eta berariazko beharrak ezagutzen ditut.

Identifikatzen ditut Justizia Administrazioak herritarren eta eragile juridiko publiko nahiz pribatuen esku jartzen dituen eta gutxiengoen kolektibo mota bakoitzaren beharrei erantzuten dieten metodologiak eta tresnak (irakurketa erraza, tresna tifloteknikoak, etab.).

Aurreratua

Beharrezkoa den guztietan, dibertsitate funtzional mota bakoitzaren beharrei erantzuten dieten metodologiak eta tresnak aplikatzen ditut nire lanpostuari dagozkion funtzioen garapenean.

Hartzaile guztiek berdintasun-baldintzetan erabiliko dituztela ziurtatzeko inguruneak izan behar dituen ezaugarriak ezagutzen ditut.

Teknologia pertsonei laguntzeko erabili behar den moduari buruz trebatzen dut, eta lagundu egiten dut Justizia Administrazioko edukien irisgarritasun digitala mantentzen/hobetzen.

Aditua

Irisgarritasun unibertsala kudeatzeko sistema batek bete behar dituen baldintzak interpretatzen ditut.

Justizia Administrazioaren baliabide eta kanal digitalen eskuragarritasuna ebaluatzen dut eta hobetzeko aukerak identifikatzen ditut.

Genero-ikuspegia irisgarritasun digitaleko politiketan ezartzen laguntzen dut.

4.3.2 2. Gaitasuna – Justiziarako sarbiderako gune digitalak: sentsibilizazioa, informazioa eta herritarrentzako arreta

Deskribapena

Justizia Administrazioaren eta hari lotutako edo haren mendeko erakunde publikoen kanal eta informazio digitalen erabilera sustatzeko gaitasuna, eta espazio horiek ulertzen eta erabiltzen laguntzea herritarrei.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ezagutzen dut babes judizial eraginkorra bermatzen duen arau-esparrua.

Ulertzen ditut Justizia Administrazioan informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiltzeko arauak eta dagozkien sarbideak.

Ezagutzen dut Justizia Administrazioaren sarbide orokorraren kontzeptua, baita egoitza judizial elektronikoena ere, eta jabetzen naiz Justizia sektorearen berezko bide birtualak badaudela eta kalitatezko zerbitzu publiko bat bermatzeko duen garrantziaz.

Ertaina

Justizia Administrazioaren kanal birtualak identifikatzen eta aurkitzen ditut.

Babes judizial eraginkorra bermatzen duten prozedura-tresnak ezagutzen ditut, bai eta autonomia-erkidegoen arabeko egoitza judizial elektronikoaren mapa ere.

Ulertzen dut Justizia Administrazioaren esparruko zerbitzu, prozedura eta informazio eskuragarriak eskuratzea errazten duten egoitza judizial elektronikoaren funtzionamendu orokorra.

Aurreratua

Justizia Administrazioaren kanal digitalak sistematikoki erabiltzen ditut nire lanpostuari dagozkion funtzioak edo nire herritar-profilari dagozkionak betetzeko.

Era autonomoan informatzen naiz justiziarako sarbideen gune digitalei buruzko berrikuntzei buruz.

Justizia Administrazioko kanal digitalak erabiltzeko trebakuntza ematen dut.

Aditua

Justizia Administrazioaren kanal digitalei lotutako prozeduren kalitatea ebaluatzen dut eta dagozkien eguneratzeak proposatzen ditut.

Ingurune digitalean herritarren arretarako joera berriak aztertzen laguntzen dut (adibidez: kanal digitaletan hizkuntza argia erabiltzea).

Justizia Administrazioaren ingurune digitalerako irisgarritasun-printzipioak birdiseinatzeko aukera gisa interpretatzen ditut, indarrean dagoen arau-esparrutik haratago.

4.3.3.3. Gaitasuna – Berehalakotasun digitala eta lineako zerbitzuak

Deskribapena

Gaitasun honetan sartzen dira berehalakotasun digitalaren eta zerbitzu ez-presentzialen arrakasta bermatzeko behar diren ezagutza, trebetasun, eta jarrera guztiak, eta, horretarako, herritarrei, oro har, eta profesionalei, bereziki, Justizia Administrazioarekin harremanetan egoteko aukera ematen dieten prozesuei eta tresnei buruzko gaitasunak lantzen dira.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ezagutzen ditut Ingurune Digitalaren eta zerbitzu ez-presentzialen esparrua, eta horrek prozedura judizialak eta audientziak urrunetik egiteko dituen ondorioak, bideokonferentzia-teknologiak edo bestelako tresna digitalak erabiliz.

Badakit badirela tresna teknologikoak berehalakotasun digitalaren esparruan abian jarri direnak.

Badakit nola bidali idazki bat epaitegi batera nire jurisdikzioaren arabera dagokion tresna estandarizatuaren bidez.

Ertaina

Berehalakotasun digitala eta zerbitzu ez-presentzialak bermatzen dituzten tresnak identifikatzen eta aurkitzen ditut.

Epaitegi eta auzitegietan epaiketa telematikoak egiteko prestatutako soluzio teknologikoen funtzionamendu orokorra ezagutzen dut.

Espediente digitaleko dokumentuak erantsi eta partekatzen ditut berehalako ekintza digitaletan.

Aurreratua

Berehalakotasun digitala bermatzen duten tresnak behar bezala erabiltzen laguntzen diot erabiltzaileari.

Justizia Administrazioako langileak gaitzen ditut bideokonferentzia bidezko tramiteetan, hitzorduak sortu eta kudeatzean, etab.

Kontaktu-puntua aldatzeko sistemak kudeatzen ditut, sistemei baimendutako beste profil batzuk adierazteko eta dagokion izapidearen segimendua egiteko.

Aditua

Ikuspegi osoa dut pertsonen, erakundeen, prozesuen eta tresnen dagozkien alderdiez, herritarrei eta eragile juridikoei aukera ematen baitiete Justizia Administrazioarekin harremanetan jartzeko, hitzordu presentzialik beharrik gabe.

Berehalakotasun digitalari eta zerbitzu ez-presentzialei aplikaturik, erabiltzailearen segurtasun juridikoa eta, beraz, administrazio elektronikoan duen konfiantza areagotzen dituzten metodo eta prozesuak ezartzen laguntzen dut.

Zenbait komunikazio-sistema erabiltzen ditut dagozkidan jarduketak egiteko, lurralde-barrutia edozein dela ere (LexNet, Vereda, JustiziaSIP, Justiciacat, PSP).

4.3.4 4. Gaitasuna – Eduki digitalak sortzea eta editatzea

Deskribapena

Gaitasun honen barruan sartzen dira kalitateko eduki digitalak bilatu, sortu, editatu eta partekatzeko beharrezkoak diren ezagutzak gaitasunak, jarrerak eta trebetasunak, jarduketa-esparrua edozein dela ere.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Bilaketa sinpleak egiten ditut bilaketa-motor generikoetan, informazioa fidagarria eta legezkoa dela ziurtatuz.

Ezagutzen ditut Justizia Administrazioaren dokumentu digital motak, gehien erabiltzen den nomenklatura eta horiek betetzeko jarraibide orokorrak.

Legezko dokumentuak idazten ditut, horretarako diseinatutako formulario bat eskuz betez.

Ertaina

Datu-base juridiko batetik abiatuta egiten ditut bilaketak, dagozkien iragazkiak aplikatuz, eta informazioa lerro juridikoan bilatzen dudanean, emaitzak kontrastatzen ditut hainbat iturritara joz.

Testuingurua kontuan hartzen dut modu sistematikoan, aurkitu eta egiaztatu dudan informazioa erabili aurretik.

Legezko dokumentuak idazten ditut, txantilo automatizatuak erabiliz. Txantilo horiek eremuak osatzen dituzte aurrez emandako informazioarekin.

Aurreratua

Nire bilaketaren helburuetarako datu-base juridiko egokiena identifikatzen dut, eta bilaketa-motor aurreratuak eta operadore boolearrak aplikatzen ditut.

Lege-sektorerako espezifikoak diren dokumentu-kudeaketarako sistemak erabiltzen ditut, eta horien barruan badakit espazio berriak nola sortu.

Legezko dokumentuak idazten ditut, datu-baseei lotutako txantiloietatik abiatuta, horien segimendua egiteko.

Aditua

Eduki digitalen bilaketa juridikoak egiten ditut, bai datu-base espezializatuetan, bai adimen artifizialean (AA) oinarritutakoetan, eta egon daitezkeen alborapenak identifikatzen ditut.

Eduki digitalen kudeaketa bateratu eta egituraturako berariazko softwarea erabiltzen dut.

Adimen artifizialeko (AA) tresnen bidez sortutako zirriborroetatik abiatuta, legezko dokumentuak idazten ditut.

4.4 IV. Arloa - Eraldaketa digitala eta aldaketaren kudeaketa

Arloaren deskribapena

Eraldaketa digitala eta aldaketaren kudeaketa arloan sartzen dira Justizia Administrazioaren barruko eraldatze-prozesuei buruzko eskumen guztiak. Hala, aldaketaren kudeaketarekin, ikaste-prozesuekin, beharren diagnostiko eta ebaluazioarekin edo adimen artifizialaren (AA) aplikazioarekin lotutako gaitasunak lantzen dira justiziaren sektorean.

4.4.1 1. Gaitasuna - Eraldaketa digitalari lotutako aldaketaren kudeaketa

Deskribapena

Aldaketa kudeatzeko metodologiak eta tresnak ulertzeko eta erabiltzeko gaitasuna, eta justizia-sektoreko eraldatze-prozesuak arrakastaz gidatzeko gaitasuna.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Etengabeko berrikuntza digitalari aplikatutako kultura- eta antolaketa-aldaketaren gakoak identifikatzen ditut.

Ulertzen dut administrazio publikoaren eraldatze-prozesuei aplikatutako aldaketaren kontzeptua, eta onartzen ditut haren ondorioak.

Stakeholder kontzeptua ulertzen dut eta aldaketa kudeatzeko proiektu batean giltzarri diren stakeholder-ak nortzuk diren identifikatzen dut.

Ertaina

Aldaketa kudeatzeko proiektu baten irismena eta faseak identifikatzen ditut.

Aldaketa kudeatzeko prozesuetan jarrera positiboarekin parte hartuz laguntzen dut.

Stakeholder-en profilak aztertzen ditut aldaketa kudeatzeko tresna propioen bidez, eta proiektuaren kudeaketan duten eraginaren arabera sailkatzen ditut.

Aurreratua

Parte hartzen duten eragileak aldaketak eskatzen dituen trebetasun eta gaitasunez hornitzeko behar diren trebakuntza prozesuetan laguntzen dut.

Testuinguru, teknika, antolaketa eta talde irizpideak erabiltzen ditut proiektuaren faseak planifikatzeko eta estrategiarik egokiena hautatzeko.

Stakeholder-ek aldaketaren aurka duten erresistentzia aztertu eta gainditu egiten dut, diskurtsoa egoera/itxaropen eskema bakoitzera egokituz, eta negoziatu egiten dut proiektuaren faseetan zehar, aurrera egingo duela bermatzeko.

Aditua

Lan egiteko modu berriak sustatzen ditut, justiziaren sektoreko metodologia disruptiboen bidez.

Aldaketaren kudeaketan berrikuntza-metodologiak aplikatzen ditut, aldaketaren liderraren funtzioak onartzen ditut eta proiektu-abiadura desberdinak hautatuz eta aplikatzen ditut.

Aldaketa kudeatzeko prozesuen bilakaera, eraginkortasuna eta eragina ebaluatzen ditut, eta behar diren doikuntzak egiten ditut.

4.4.2 2. Gaitasuna - Nork bere burua ezagutzea, ikastea eta etengabe hobetzea

Deskribapena

Pixkanaka eta etengabegaitzeko eta ikasteko gaitasuna, Justizia Administrazioaren esparruan dagozkion eginkizunak betetzeko beharrezkoak diren gaitasun digitalak eskuratzeko, garatzeko eta mantentzeko.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Autoezagutzaren kontzeptua eta garapen pertsonalarekin, ongizatearekin eta adimen emozionalarekin duen erlazioa bereizten ditut.

Onartzen dut garrantzitsuak direla etengabeko ikaskuntzako sistemak nire garapen pertsonal eta/edo profesionalerako tresna gisa.

Hazteko ahalmena garatzeko plan, politika eta protokoloetan aktiboki parte hartzen dut.

Ertaina

Nire arreta zuzentzen dut nork bere burua ezagutzeko praktikak sortzeko eta, hartara, nire emozioei eta portaera-ereduei buruzko pertzepzio hobe sortzeko.

Laguntzarekin, eta berariazko baliabide eta tresnen bidez, gai naiz nire gaitasunen garapen-maila zehatz autoebaluatzeko eta eskura dudan trebakuntza etengabe hobetzeko dudan estrategiara egokitzeko.

Era proaktiboan aprobetxatzen ditut nire esperientziak ematen dizkidan ikasteko aukerak, bai eta beste pertsona batzuen adibideak edo Justizia Administrazioaren esparruan egindako trebakuntza-jarduerak berak ere.

Aurreratua

Ikasteko helburuak lortzen jarraitzeko eta beste pertsona edo lantaldeekiko komunikazioa hobetzeko teknikak, metodoak eta tresnak erabiltzen ditut.

Nire aurrerapena autonomiaz eta aldizka ebaluatzen dut, eta nire ikaskuntzaren hurrengo urratsak nola bideratu planifikatzen dut.

Etengabe ikasi eta hobetzeko estrategiak garatzeko eta gaitasun berriak eskuratzeko trebatzen ditut, hartara, herritarrak nahiz operadore juridikoak justiziaren sektorearen eraldaketa digitalera eraginkortasunez egokitzeko.

Aditua

Justizia-sektorearen eraldaketa digitalari aplikatutako etengabeko ikaskuntza- eta hobekuntza-sistemen sustapenean aktiboki parte hartzen dut.

Ikasteko komunikazio-giro egokia sustatzeko estrategiak diseinatzea, Justizia Administrazioaren esparruan esperientziak partekatzeko eta ezagutzak eraginkortasunez transferitzeko.

Justizia sektoreari lotutako ikaskuntza digitaleko inguruneetan nire lidergo-profila ezagutu eta garatzeko aukera ematen duten teknika, metodo eta tresnetan sakontzen dut.

4.4.3 3. Gaitasuna - Behar eta erantzun teknologikoen ebaluazioa

Deskribapena

Lanpostuari dagozkion beharrak aztertzeke gaitasuna izatea, tresna eta ingurune digitalen erabilerari dagokionez, horretarako baliabide teknologikoak lanpostuaren beharretara egokituz.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Nire lanpostuari dagozkion eginkizunekin lotutako tresna digitalak ezagutzen ditut.

Nire ohiko jarduera bakoitzerako tresna digital egokia aukeratzen dut.

Laguntzarekin, tresna digital batzuk erabiltzen ditut nire lanpostuari dagozkion funtzioak betetzean sortzen diren arazoak konpontzeko.

Ertaina

Tresna digitalek nire lanpostuari dagozkion eginkizunak betetzeko dituzten aukerak eta mugak ulertzen ditut.

Tresna teknologikoak sistematikoki erabiltzen ditut nire lanpostuari dagozkion eginkizunetan, horiek ohikoak nahiz bereziak izan.

Tresna digitalak era autonomoan erabiltzen ditut, nire lanpostuari dagozkion eginkizunak betetzean sor daitezkeen arazoak konpontzeko.

Aurreratua

Nire lanpostuari dagozkion lanak egiteko aukeratzen ditudan tresna teknologikoen eraginkortasuna ebaluatu eta horren berri ematen dut.

Tresna berrien inguruko eguneratzeen berri jasotzen dut eta modu kritikoan ebaluatzen dut nire lan-arloarekiko egokitasuna.

Lanpostuari aplikatutako behar eta baliabide teknologikoak identifikatzeko trebakuntza eskaintzen dut.

Aditua

Justizia-sektorearen ingurune digitaleko lan-zikloak arintzeko eta hobetzeko prozesu berriak aztertzen ditut.

Baliabide teknologikoak hautatu eta erabiltzeko jardunbide egokiak ezartzen laguntzen dut (Jardunbide Egokien Gidak egitea eta Trebakuntza Ekintzen Planak (TEP) diseinatzea).

Kolaborazio-estrategiak diseinatzen ditut lanpostuaren beharrak identifikatzeko, tresna eta ingurune digitalen erabilerari dagokionez, zeharkako eta diziplinarteko ikuspegiarekin.

4.4.4 4. Gaitasuna – Robotizazioa eta adimen artifiziala justiziari aplikatuta

Deskribapena

Adimen artifizialeko (AA) estrategiak Justizia Administrazioaren esparrurako aurkitzeko eta haiek aplikatzeko ezagutza progresibo eta inkrementala garatzeko gaitasuna.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ulertzen dut adimen artifizialaren kontzeptua eta justizia-administrazioarekin duen harremana.

Ezagutzen ditut adimen artifizialaren erabilera arautzen duten bost printzipio etikoak, bai epaitegi edo auzitegi batek, bai haren inguruan lan egiten duen edozein operadore juridikok erabiltzen dituenen.

Justizia Administrazioaren esparruan ezarritako AA sistemek herritarrentzat duten erabilgarritasuna identifikatzen dut.

Ertaina

Adimen artifiziala eta robotizazioa bereizten ditut, eta haien arteko harremanak ulertzeko gai naiz.

Ezagutzen ditut Justizia Administrazioan adimen artifiziala erabiltzeari buruzko estatuko araudia eta Europako eta nazioarteko esparrua.

Tramitazio prozesalaren, ikerketa penalaren eta erabaki judizialaren arloetan aplikatutako adimen artifizialaren erabileraren berezitasunak identifikatzen ditut.

Aurreratua

Justizia Administrazioak AA bidez garatutako soluzio digitalak erabiltzen ditut (prozesuen kudeaketan, espediente digitalen tramitazioan eta/edo datu-trukean).

Behar bezala parametrizatutako sistema informatikoen bidez automatikoki egin litezkeen organo judizialen eguneroko laneko jarduera prozesal komunak identifikatzen ditut.

Adimen artifizialean oinarritutako Justiziako Zerbitzu Publikoaren proiektu eta erabilera-kasuei buruzko tailerrak ematen ditut.

Aditua

Sakon ezagutzen ditut jarduketa lagunduen errekurtsua eta Justizia Administrazioan duten aplikazioa, bai eta horiek sortzen dituzten eta berrikusi, aldatu eta sinatzen diren dokumentuen zirriborroen (ebazpen prozesalen zirriborroak) erabilera egokia ere.

AA-k Justizia Administrazioaren esparruan dituen ondorioei buruz eztabaidatzen dut, eta horri buruzko baieztapenak kritikoki aztertzen ditut.

Sistema judizialean AA aplikatzearekin erlazionatutako berrikuntzei buruzko elkarrizketa parte-hartzailea sustatzen dut herritarrekin eta eragile judizialekin.

4.4.5 5. Gaitasuna - Lankidetza instituzionala

Deskribapena

Teknologia digitalak Justizia Administrazioaren zerbitzura erabiltzeko gaitasuna, erakundeen parte-hartzea eta koordinazioa sustatzeko eta lankidetza-estrategiak erakunde barneko proiektuetara edo beste administrazio publiko batzuek parte hartzen duten proiektuetara bideratzeko.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ezagutzen dut elkarreragingarritasunaren eta segurtasunaren eskema judiziala, plataforma teknologikoen bidez Justizia Administrazioaren zerbitzuko aplikazio informatikoen elkarreragingarritasuna ahalbidetzen duena.

Teknologia digitalak erabiltzen ditut, eta Justizia Administrazioak ezarritako protokoloak aplikatzen ditut gobernu-organoetan eta barneko nahiz kanpoko erakunde instituzionalekin lankidetzarako koordinazio-organoetan parte hartzeko.

Teknologia digitalen bidez, erakundeak koordinazio- eta barne-partaidetzako prozesuetan proposatutako lankidetza-estrategiak hartzen ditut.

Ertaina

Badakit Justizia Administrazioaren sistemak, azpiegiturak eta aplikazioak berrerabiltzeko politikek zer ondorio dituzten. Baliabide horiek beste administrazio publiko batzuen esku jar ditzake kontraprestaziorik eta hitzarmenik gabe.

Proiektu instituzionalen garapenean parte hartzen dut, bai nire erakundeetan, bai kanpoko eragileekin, horretarako lankidetzarako plataforma digitalak erabiliz.

Erabilitako plataforma digitalaren funtzionalitateetara egokitzen ditut lankidetza-estrategiak eta -dinamikak, proiektuaren edo atazaren helburu zehatzera egokitzeko.

Aurreratua

Aholkatu egiten ditut nire taldeko kideak edo beste operadore juridiko batzuk lankidetza instituzionalari aplikatutako teknologia digitalen erabileran.

Teknologia digitalek Justiziako Zerbitzu Publikoaren antolakuntzan eta erakundeetako parte-hartzean, koordinazioan eta lankidetza profesional eta instituzionalean duten eragina ikertzen dut.

Teknologia digitalen bidez justiziaren esparruan lankidetza-estrategia eraginkorragoak ezartzeko aukera ematen duten funtzionalitate berriak identifikatzen ditut.

Aditua

Justiziaren sektorean teknologia digitalen bidez parte hartzeko, koordinatzeko eta lankidetzan aritzeko protokoloak ezartzen parte hartzen dut.

Administrazio judizial elektronikoaren garapena bultzatzeko ekintza-plan eta programa bateratuak prestatzen laguntzen dut.

Justizia Administrazioaren eta beste administrazio publiko batzuen arteko lankidetza sustatzen dut, organo judizialei informazioa emateko elkarreragingarritasun-plataformen bidez.

4.5 V. Arloa - Segurtasuna eta Jasangarritasuna

Segurtasuna eta Jasangarritasuna arloak erabiltzaileak, sistemak eta datuak balizko mehatxuetatik babestera bideratutako gaitasun guztiak biltzen ditu, eta aldi berean, ingurumen-inpaktua minimizatu eta teknologien erabilera arduratsua sustatu nahi du.

4.5.1 1. Gaitasuna - Sistemen eta gailuen segurtasuna eta babesak

Deskribapena

Sistemak eta gailuak IKTen erabilerarekin lotutako mehatxuetatik eta arriskuetatik babesteko segurtasun-neurriak konfiguratzeke eta aplikatzeko gaitasuna.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Sistema eta gailu elektronikoak erabiltzeak dakartzan arrisku eta mehatxuez jabetzen naiz.

Pasahitz seguruak erabiltzen ditut nire gailuetan, horien softwarea eguneratzen dut eta nabigatzaileak egoki erabiltzen ditut.

Posta elektronikoak modu eraginkor eta seguruan erabiltzen ditut eta antibirus informatikoek nola funtzionatzuten badakit.

Ertaina

Justizia Administrazioaren ingurune digitalean ezarritako segurtasun-neurri eta -protokoloak ezagutzen ditut eta betetzen ditut (adibidez, segurtasun-kopiak, datuak leheneratzea, etab.).

Erabiltzen ditudan tresna teknologikoen (justizia-sektorea) babes-neurri espezifikoak kudeatzen ditut, laguntza egokiarekin.

Nire gailu digitalak aldizka egiaztatzen eta berrikusten ditut funtzionamendu-akatsak edo -ahultasunak identifikatzeko, eta, halakorik aurkituz gero, dagokion sailari jakinarazten diot.

Aurreratua

Segurtasun-neurri osagarriak aztertzea eta ezartzea proposatzen dut.

Nire gailu digitalak aldizka egiaztatzen, berrikusten eta eguneratzen ditut funtzionamendu-akatsak edo -ahultasunak identifikatzeko, eta irtenbide egokiak aplikatzen ditut, era autonomoan.

Ingurune digitaletako arriskuak eta mehatxuak identifikatzen ditut, eta ezagutzen ditut nire lan-ingurunean gertatzen direnean (*phishing-a*, *spoofing-a*, birusak, *ransomware-a*, etab.).

Aditua

Tresna espezializatuak erabiliz kontrolatzen eta ebaluatzen ditut nire gailuen segurtasun-mehatxuak.

Justiziako zerbitzu publikoaren inguruko gailuen segurtasunari eta babesari buruzko jarduera-estrategietan trebatzen ditut gainerakoak.

Ikuspegi berritzaileak behar dituzten segurtasun-erronka berriak ikertzen ditut.

4.5.2 2. Gaitasuna - Informazioaren segurtasuna eta konfidentzialtasuna

Deskribapena

Datuen babesaren puntu kritikoak identifikatzeko gaitasuna, informazioaren pribatutasuna, osotasuna eta erabilgarritasuna babesteko neurriak aplikatu eta konfiguratzeko.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Segurtasun informatikoari aplikatutako konfidentzialtasun-kontzeptuak ulertzen ditut, bai eta biltegitratutako informazioa eta iragaitzazko informazioaren kontzeptuak ere.

Informazioaren segurtasuna eta konfidentzialtasuna arautzen dituen araudia ezagutzen dut, baita hura ez betetzeak dakartzan ondorioak ere.

Informazioa babesteko neurrien hiru alderdiak ezagutzen ditut: erabilgarritasuna, osotasuna eta konfidentzialtasuna.

Ertaina

Informazioaren tratamenduan egiten diren akats nagusiak identifikatzen ditut eta horiek saihesteko metodoak ezagutzen ditut.

Informazioaren konfidentzialtasuna bermatzen duten segurtasun-neurri nagusien funtzionamendua ulertzen dut, bai biltegitratzean, bai iragaitzazkoa denean.

Zenbait zifratze-aukera ezagutzen ditut (adibidez, mezu elektronikoetan eranskinak zifratzea, VPNak, SSL/TLS webguneetan, etab.).

Aurreratua

Informazioa biltegitzen eta/edo kudeatzen duten sareak eta sistemak babesteko mekanismoak konfiguratzen ditut, eta baimendutako pertsonak bakarrik sar daitezkeela ziurtatzen dut (adibidez, informazio-sistemetan login-mekanismoak ezartzea).

Zifratze-aukerak konfiguratzen ditut formatuaren ezaugarrien arabera (mezu elektronikoetan eranskinak zifratzea, VPNak, SSL/TLS webguneetan, etab.).

Justizia Administrazioako artxibo edo informazio-biltegiei buruzko baimenen eskemak diseinatzen laguntzen dut, baimenak dituzten pertsonak dagokien informaziora soilik sartzea bermatuko duten mekanismoak ezartzeko (adibidez, aplikazio judizial baten testuinguruan, Justizia Administrazioako letradu batek ezin ditu fiskalak emandako funtzioak eskuratu, ezta alderantziz ere).

Aditua

Informazioaren konfidentzialtasunaren babeseko puntu kritikoak aztertzen ditut, eta horiek detektatzeko eta kudeatzeko gidak diseinatzen laguntzen dut.

Behar bezala erreakzionatzen dut identitatea ordeztzeko saiakeren aurrean, eta inpaktu-ebaluazioak egiten ditut nire lan-arloko informazioaren segurtasunari eta konfidentzialtasunari dagokienez.

Nire lan-eremuan informazioaren segurtasun-neurrien eraginkortasuna indartzeko beharrezko hobekuntzak edo jardunak proposatzen ditut.

4.5.3 3. Gaitasuna - Segurtasun-gorabeheren kudeaketa eta jakinarazpena

Deskribapena

Informazioaren edo zerbitzuen eta sistemen segurtasuna arriskuan jartzen duten gertakarien aurrean erreakzionatzeko gaitasuna.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Justizia-sektorearen testuinguru digitalean ulertzen dut segurtasun-gorabeheraren kontzeptua, eta praktikan identifikatzen dut.

Gorabeheren jakinarazpen- eta kudeaketa-sistemak ezagutzen ditut, aurkitzen ditut eta haietara sartzen naiz.

Ez ditut erabiltzen lineako zenbait tresna edo zerbitzu, eta ez naiz sartzen webgune susmagarrietan.

Ertaina

Ezagutzen ditut segurtasun-gorabehera motak (kode maltzurrek sistemak infektatzea, baimenik gabe sartzea edo sartzeko saiakerak egitea, eskuragarritasun-akatsak, iruzurra).

Behar bezala erabiltzen ditut Justizia Administrazioaren ingurune digitalean gorabeheren berri emateko eta horiek kudeatzeko sistemak.

Segurtasun-protokoloen aldizkako eguneratzeak kontsultatzen ditut, eta nire lan-eremuan gomendatutako estrategiak aplikatzen ditut.

Aurreratua

Gorabeherak kudeatzeko prozesuaren urratsak ezagutzen ditut (trebakuntza, identifikazioa, eustea, arintzea, berreskuratzea, laburbiltzea).

Informazio-sistemen pribatutasunerako edo segurtasunerako hautemandako ahultasunak edo mehatxuak dakarren arriskua neurtzen dut, arrazoiz.

Bereizi egiten ditut modu autonomoan, eta segurtasun-protokoloen laguntzarekin, konpon ditzakedan segurtasun-gorabeherak eta mailaz igo behar ditudanak.

Aditua

Gorabeherak jakinarazpen- eta kudeaketa-sistemak hobetzeko aukera gisa aztertzen ditut, eta dagozkien bilakaeretarako eguneratzeak proposatzen ditut.

Lagundu egiten dut gorabeheren identifikazio-fasean, eta detekzioari, irismenaren zehaztapenari eta irtenbide posibleen konfigurazioari buruzko proposamenak planteatzen ditut.

Jardunbide egokiak zabaltzeko ekintzak diseinatzen ditut, etorkizuneko arrisku-egoerei aurrea hartzeko, bai eragile juridiko, publiko edo pribatuei begira, bai herritar guztiei begira.

4.5.4 4. Gaitasuna - Segurtasuna eta osasuna: laneko arriskuen prebentzioa

Deskribapena

Lanpostuan IKTak erabiltzeak dituen laneko arriskuak ulertzeko eta aztertze gaitasuna, baita deslokalizatutako lanaren kasu zehatza ere, eta hartzaileen babesa eta segurtasuna bermatzeko beharrezkoak diren neurriak hartzea aurreikustea.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Badakit IKTak erabiltzeak arrisku psikosozial berriak sortzen dituela (adibidez, ziberjazarpena) eta lehendik zeudenen irismen-aldaketa ekartzen duela (adibidez, neke informatikoa, estresa).

Ezagutzen dut esparru tekniko-prebentiboa, lan deslokalizatuari eta bistaratze-pantailak erabiltzeari lotutako arriskuei buruz indarrean dagoen araudiaren arabera, baita arrisku horiek prebenitzeko dauden mekanismo eta tresnak ere.

Jarduera digitalen eta ez-digitalen arteko oreka-beharra ulertzen dut.

Ertaina

Teknologia digitalen erabilerari lotutako osasunerako arrisku nagusiak identifikatzen ditut (mendekotasun-portaerak, erabilera okerra edo abusua, deskonexio digitalik eza, lanpostua egokitzea, etab.).

Lan-egoera deslokalizatuan dauden arrisku ergonomiko eta psikosozialetarako gomendatutako jarraibideak modu autonomoan aplikatzen ditut.

Nire jarduera digitalak eta ez-digitalak era kontzientean orekatzen ditut.

Aurreratua

Nire lan-ingurunean ergonomia-neurrien kudeaketa egokian parte hartzen dut.

Ingurune digitaletan lanari aplikatutako laneko arriskuen prebentzioaren arloan interesa dut eta gaian sakondu egiten dut.

Ziberjazarpena prebenitzeko tekniketan eta jarduteko protokoloetan trebatzen ditut gainerakoak.

Aditua

Justizia-sektorearen ingurune digitaleko arriskuen prebentzioari buruzko datuak aztertzen ditut, aldi baterako adierazleen neurketaren eta jarraipenaren bidez, eta gai naiz joerak identifikatzeko eta ezkutuko joerak ondorioztatzeko.

Esparru digitalean osasuna eta ongizatea babesteko ikuspegi integrala dut, eta lan deslokalizatuari aplikatutako teknologia digitalen erabilera arduratsua sustatzen dut.

Ingurune digitaletan lan-ohitura osasungarriak definitzen eta eguneratzen laguntzen dut.

4.5.5 5. Gaitasuna - IKTen erabilera jasangarria

Deskribapena

Justizia-administrazioan teknologia digitala modu iraunkorrean erabiltzeko konpromiso arduratsua hartzeko gaitasuna, dagokion ingurumen-eraginari aurrea hartzeko neurriak aplikatuz.

Trebetasun-mailak

Oinarrizkoa

Ulertzen dut ingurumenak teknologiarekin duen harremana, baita jasangarritasunaren kontzeptua, zero paperaren helburua, ingurumen-aztarna eta zahartzapen programatua ere.

Teknologia digitalen eta haien erabileraren ingurumen-inpaktu nagusiak ezagutzen ditut, eta ulertzen dut inpaktu horiek murrizteko beharra teknologia horiek arduraz eta modu jasangarrian erabiliz.

Energia aurrezteko eta lehengaiak optimizatzeko oinarrizko politikekin konprometitzen naiz (sistemak eten eta pantailak murrizten ditut, dokumentuak inprimatzea saihesten dut eta joan-etorriak murrizten ditut).

Ertaina

Nazio Batuen Erakundearen garapen jasangarriko helburuak (GJH) eta 2030 Agenda ezagutzen ditut, etorkizun jasangarri globala lortzeko plan estrategiko gisa, eta haiekin konprometitzen naiz.

Teknologia digitalen erabileran ingurumenaren aldetik arduratsuak diren jarduera-ereduak aplikatzen parte hartzen dut, bai nire ingurune pertsonalean, bai profesionalean.

Gailu elektronikoen bizitza erabilgarria luzatzeko edo berrerabiltzeko moduak baloratzen ditut, laguntza egokiarekin, eta nire karbono-aztarna konpentsatzeko beste neurri batzuk aplikatzen ditut.

Aurreratua

Justizia ekosistemaren tresna edo soluzio digital batek ingurumenean duen eragina kuantifikatzen dut, eta haren ingurumen-aztarna murrizteko ardatz eta ekintza nagusiak identifikatzen ditut.

Justizia Administrazioaren esparruko soluzio digitalen ekodiseinuaren ezaugarriak eta ondorioak ulertzen ditut.

Justizia Administrazioan teknologia digitala modu jasangarrian erabiltzeari buruzko trebakuntza eskaintzen dut.

Aditua

Justizia-sektoreko web-plataformen ekodiseinua egiten dut.

Justizia-administrazioaren esparrurako berriazko Green IT planak egiten ditut.

Justizia-administrazioaren barruan, teknologia digitalak ingurumenean duen kaltea murrizteko ekintzak sustatzen laguntzen dut.

5. Glosarioa

- **Irisgarritasun unibertsala**

Inguruneek, prozesuek, zerbitzuek eta abarrek bete behar duten baldintza, baita pertsona guztiek ahalik eta modu autonomoenean eta segurtasun eta egokitzapen baldintzetan erabiltzeko tresna eta gailuak ere. "Guztiontzako diseinua" ikuspegia eskatzen du.

- **Erabiltzaile-administratzailea**

Justizia Administrazioako sistema informatikoetan sartzeko erabiltzaile-datuen eta kredentzialen alta, baja eta aldaketa kudeatzeko profil eskuduna.

- **Datuak Babesteko Espainiako Agentzia (AEPD)**

Herritarren pribatutasuna eta datuen babesa zaintzeko ardura duen agintaritza publikoa eta independentea.

- **2030 Agenda**

NBEren Milurtekoko Garapen Helburuen jarraipena (2000-2015). Garai batean, arazo globalei aurre egiteko lehen nazioarteko elkargunea izan ziren, esaterako, muturreko pobrezia desagerrarazteko helburua mahaigaineratu zuena. Helburu horien artean dago "Bakea, justizia eta erakunde sendoak".

- **Ikasleria**

Justizia Administrazioaren eraldaketa digitalari buruzko trebakuntza-ekintzen hartzaile diren erabiltzaileen multzoa.

- **Aplikazioa**

Gailu informatiko batean zeregin jakin bat (funtzionaltasuna) egiteko sortutako programa informatikoa (softwarea).

- **Arkitektura estrategikoa**

Eragiketa- eta aldaketa-jarduerarako erakunde edo organo bat antolatzeke esparrua, eta betearazpen-mailan epe luzeko ikuspegia formulatzea, haren zuzenbidea ezartzeko.

- **Laguntza birtuala**

Laguntza administratibo edo teknikoko zerbitzua, urruneko kokaleku batetik software-agente baten bidez egiten dena.

- **Datu-basea**

Datu-entitateen multzo egituratu eta antolatua, ordenagailu bidez atzitzen dena.

- **Big Data**

Bolumen gero eta handiagoetan eta abiadura handiagoan agertzen den aldaera handiagoko datu-multzoa, "hiru V-ak" izenekoak betetzen dituztenak ("variedad, volúmen, velocidad"). Erakundeek, instituzioek, baita estatuek ere, izan ditzaketen arazoei modu berritzailean aurre egiteko erabil daitezke.

- **Eten digitala**

Informazioaren eta komunikazioaren teknologien (IKT) sarbideari edo erabilerari buruzko banaketa desberdina gizarte-taldeen artean.

- **Trebetasuna**

Pertsona guztiek eskubide eta betebeharrak juridikoen titular izateko duten gaitasuna.

- **Trebatzea**

Dagozkien eginkizunak eraginkortasun handiagoz betetzeko ezagutzak, trebetasunak eta gaitasunak handitzeko trebakuntza-jardueren multzoa.

- **Erabilera-kasua**

Lan-fluxu jakin bat adierazten duen prozesu, sistema edo soluzio baten funtzionaltasunaren adibide praktikoa.

- **Katalogoa**

Erreferentzia gisa erabilitako antzeko arkitektura-produktuen zerrenda egituratua. Adibidea: teknologia-estandarren katalogoa.

- **EAZ**

Erabiltzaileentzako arreta-zentroa.

- **Ziurtagiri elektronikoa**

Ziurtapen-zerbitzuen emaile batek sinadura egiaztatzekeo datu batzuk sinatzaile jakin batekin lotzen dituen dokumentu digitala, haren identitatea baieztatzekeo helburuarekin.

- **Zibersegurtasuna**

Segurtasun informatikoa edo segurtasun teknologikoa ere baderitzo. Sistema, sare eta programak, eta haietan dagoen informazioa, babesten dituzten praktiken multzoa da.

- **Bizi-zikloa**

Sistema edo soluzioa (aplikazio informatikoa) sortu zenetik erabiltzeko prest egoteari uzten zaion arte igarotako denbora.

- **Zitazioa**

Jakinarazpen judizialaren egintza, jarduketa judizial jakin batzuk egiteko alderdiei edo hirugarren bati zein egun, ordu eta tokitan agertu behar duten jakinarazten diena.

- **COBIT**

“Control Objectives For Information and Related Technology” (informazio eta teknologiarako kontrol-helburuak) sigla. “Information Systems Audit and Control Association (ISACA)” eta “It Governance Institute” (ITGI)” erakundeek sortua, informazio-sistemak gobernatzeko edo kudeatzeko jardunbide egokiak eskaintzen dituena.

- **Kode etikoa**

Kide eta/edo hartzaileentzat onargarriak diren jokaerak ezartzea helburu duten gidalerroen multzoa, zintzotasun-, ardura- eta errespetu-maila jakin batzuei eustera zuzendutako kalitatezko eta gizarte-erantzukizuneko konpromisoa osatuz, betetze juridikotik haratago. Kode etikoa nahitaez bete beharrekoa denez, ezinbestekoa da zabaltzea.

- **Kogobernantza**

Maila anitzeko gobernantza ere deitzen zaio, eta besteengatik erabakitzearen kontzeptua guztiek batera erabakitzeko ideiarengatik ordeztan du, gobernu- eta/edo esparru-maila desberdinen artean lan egiten da, parte hartzeko, lankidetzan aritzeko, irekitzeko, gardentasunerako eta integraziorako sistemen bidez.

- **Talde zaurgarriak**

Desabantaila-egoeran dauden pertsona-taldeak, zerbitzuak edo aukerak eskuratzeari eta eskubideak onartzeari dagokienez (justiziarako sarbidea, lan-merkaturako sarbidea, zerbitzu digitaletarako sarbidea, etab.). Adibidea: dibertsitate funtzionala duten pertsonak.

- **Wi-Fi konexioa**

Haririk gabeko konexioaren mekanismoa, gailu elektronikoak kablerik gabe ekipo jakin bati konektatzeko aukera ematen duena, normalean, router bati.

- **Kontsultatzea**

Aplikazio informatiko edo datu-biltegi batera sartzeko funtzioa, horietan erregistratutako informazioa biltzeko.

- **Eduki digitala**

Ordenagailuz irakurtzeko moduko formatuan kodetutako datu digitaletan eskuragarri dagoen edozein eduki mota, teknologia digitalen bidez sortu, bistaratu, banatu, aldatu eta gorde daitekeena.

- **Sarbide-kontrola**

Segurtasun-zerbitzua, gailu, aplikazio edo datu zehatzetarako sartzeko pribilegio egokiak dituzten erabiltzaileetara mugatuta dagoela ziurtatzen duena.

- **Gaitasun digitala**

Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak modu sortzaile, kritiko eta seguruan erabiltzea eskatzen duen gaitasuna da, lanarekin, enplegarritasunarekin, ikaskuntzarekin, denbora librearen erabilerarekin, gizarteratzearekin eta gizartean parte hartzearekin lotutako helburuak lortzeko.

- **Komunikazio digitala**

Teknologia digitalen bidez egiten den komunikazio oro.

- **Creative Commons (CC)**

Irabazi asmorik gabeko korporazio bat da, interes orokorreko agiriei lizentzia publiko eta malguak ematen dizkiena, gainerako erabiltzaileek interes komertzialik gabe erabili eta erreproduzitu ahal izan ditzaten. Edukiaren edozein erabiltzailek eta autorek erregistratu ahal izango ditu bere dokumentuak CCn, eta lizentzia mota desberdinen artean aukeratu.

- **Konponbidearen kritikotasuna**

Aplikazio informatiko edo soluzio bakoitzak dagokion herrialdeko Justizia Administrazioan duen eragin-maila.

- **CSV**

Egiaztapenaren kode segurua.

- **Aginte-taula**

Zenbait adierazleren bidez informazio garrantzitsu multzo batera azkar eta intuitiboki sartzeko aukera ematen duen aplikazio informatiko mota. Jarduera judizialaren alderdi garrantzitsuak ezagutzeko erabiltzen da.

- **Kultura digitala**

Teknologia digitaleko baliabideetatik abiatuta egindako gizarte-interakzioko praktika, ohitura eta formen multzoa.

- **Eskubide digitalak**

Zibereskubideak ere esaten zaie, eta pertsonen baliabide digitalak eskuratzeko, erabiltzeko eta sortzeko duten eskubidea aitortzen dute, bai eta horiek erabiltzeko behar diren ordenagailuak, gailu elektronikoak eta telekomunikazio-sareak eskuratzeko eskubidea ere.

- **Digitalizatzea**

Informazioa, datuak edo prozesuak formatu digital bihurtzeko prozesua, hau da, teknologia digitalen bidez biltegitatu, prozesatu eta transmiti daitezkeen adierazpen elektroniko bihurtzeko prozesua.

Dokumentuen digitalizazioaz ari garenean, dokumentuak paper edo beste formatu fisiko batzuetatik abiatuta fitxategi digital bihurtzeko prozesuaz ari gara, eskaneatuz, argazkiak ateraz edo beste metodo batzuen bidez.

- **Dibertsitate funtzionala**

Termino alternatibo honek desgaitasuna duten pertsonen dituzten gaitasun desberdinetan jartzen du arreta, beren mugetan jarri beharrean. Desgaitasunaren ikuspegi positiboa proposatzen du, elbarrien gutxiespenezko konnotazioak saihesteko.

- **Gailu digitala**

Gailu digitalak zeregin bat edo gehiago egiteko teknologia digitala erabiltzen duten gailu elektronikoak dira.

- **Goratzea**

Organo judizial batek goragoko mailako organo judizial bati informazio-fluxua aplikazio informatiko judizial baten bidez bidaltzeko mekanismoa.

- **Ingurune digitala**

Teknologia eta gailu digitalek ematen duten testuinguru edo "leku" bat, normalean Internet bidez edo beste baliabide digital batzuen bidez transmititzen direnak, hala nola telefonia mugikorreko sarearen bidez.

- **Datuaren estrategia**

Erakunde baten datuen erabilerari buruzko plan estrategikoa, horien normalizaziorako prozedurak, funtzioak eta erantzukizunak barne; bere datu maisuen kudeaketa; egituratu gabeko datuekin egituratutako integrazioa; eta bere datuen analisi-, biltegiatze- eta erabilera-prozesuak, besteak beste.

- **Gobernantza-egitura**

Erakunde baten barrutik ezarritako ordena, batzuek besteen gaineko eragina duten autoritatea duten agenteen arteko elkarrekintzaren emaitza.

- **Espedientea**

Prozedura judizial bati buruzko dokumentu, idazki eta datuen multzoa.

- **Espediente judizial elektronikoa (EJE)**

Prozedura judizial bati dagozkion datu, dokumentu, izapide eta jardura elektronikoen multzoa, baita ikus-entzunezko grabazioen multzoa ere, edozein dela ere informazio mota eta sortu den formatua.

- **Ergonomia**

Makinak, altzariak eta tresnak erabili ohi dituen pertsonari haiek nola egokitzen zaizkion aztertzea, erosotasun eta eraginkortasun handiagoa lortzeko.

- **Ikasketa-ingurune birtuala (EVA)**

Ikasketa-programen osagai digitalak integratzen dituen web-plataforma, eskuarki hezkuntza-erakundeen barruan.

- **Sinadura elektronikoa**

Dokumentu elektronikoa batekin batera datozen edo hari lotzen zaizkion datu elektronikoen multzoa. Horien oinarritzko funtzioak dira sinatzailea identifikatzea eta sinatutako dokumentua osorik dagoela nahiz uko egin ez diola ziurtatzea.

- **Berme prozesalak**

Prozesuaren barruko oinarritzko eskubideak eta berme prozesalak babestea helburu duten mekanismoen multzoa. Adibideak: errugabetasun-presuntzioa, berehalakotasun-eskubidea eta frogaren kontraesana.

- **Aldaketa kudeatzea**

Prozesu konplexua, estrategikoa eta planifikatua, etengabeko hobekuntzara bideratua, testuinguru dinamikoetan sortzen diren eskakizun edo egoera berrietara modu arin eta eraginkorrean egokitzeko eta erantzuteko aukera ematen duena.

- **Mugarria**

Proiektuan lorpen garrantzitsu bat lortzea sinbolizatzen duen ataza. Proiektuaren aurrerapena ezagutzeko modu bat da, proiektuaren xehetasunak ezagutu beharrik gabe.

- **Tresna digitala**

Lanean, hezkuntzan, prozesu ekonomikoetan eta abar eguneroko jarduerak egiteko erraztasun handiagoa ematen duten aplikazio-softwareak; tresna horiek aldi berean hainbat gailutan konekta daitezke.

- **Aztarna digitala**

Gizabanako batek ingurune digital batekin duen elkarrekintzaren erregistroak eta datuak dira haren aztarna digitala.

- **Nortasun digitala**

Sistema informatiko batek kanpoko eragile bat irudikatzeko erabiltzen duen informazioa, atributu-multzoari dagokiona, pertsona bat nahiz erakunde, aplikazio edo gailu bat izan daitekeena.

- **Aldaketaren sustatzailea**

Herrialde, erakunde edo organo bat bere helburuak eta/edo prozesuak berriro definitzera bultzatzen duen kanpo- edo barne-egoera. Adibidea: justizia eskuragarriagoa izateko eskaera.

- **Gorabehera**

Zerbitzu bat planifikatu gabe etetea (kasu honetan sistema edo aplikazio informatiko bat) edo zerbitzuaren kalitatea murriztea.

- **Azpiegitura teknologikoa**

Sistema multzoa (konputagailuak, sare eta biltegi ekipoak, besteak beste), haiek kudeatzeko modua barne.

- **Adimen artifiziala (AA)**

Konputazio-sistemen bidez (makinak, prozesadoreak edo softwarea) adierazitako adimena, funtzio jakin batzuk egiteko giza adimena imitatzen duena eta biltzen duen informaziotik abiatuta hobetzeko gaitasuna duena. Adibidez: elkarrizketarako bot-a.

- **Interfazea**

Gailu edo sistema informatikoen arteko konexio fisikoa eta erabilgarritasun-maila.

- **Internet**

Elkarrekin konektatutako komunikazio-sareen multzo deszentralizatua, TCP/IP protokolo-familia erabiltzen duena, eta sare hori osatzen duten sare fisiko heterogeneoak mundu-mailako sare logiko bakar gisa funtzionatzen dutela bermatzen duena.

- **Elkarreragingarritasuna**

Lan-talde, organo edo sail desberdinen artean eta/edo sistema edo ekipo informatikoen artean formatu desberdinetan komunikatzeko gaitasuna, informazioa trukatzea eta interpretatzea barne, esparru eta ingurune desberdinetatik irisgarritasuna ahalbidetuz, hurrenez hurren.

- **Parte-hartzailea**

Babes juridikzional jakin bat nahi duen edo lortu nahi duen pertsonaren aurrean dagoen subjektu juridikoa, dagokion erabaki judizialaren eraginpean, prozesuari dagozkion eskubide, karga eta erantzukizunak bere gain hartzen dituen.

- **Ibiltaritza**

Zenbait organo judizialen artean informazio-fluxuak aplikazio informatiko judizial baten bidez bidali eta jasotzeko mekanismoa.

- **Erabilera-lizentzia**

Egile eskubideen titular batek ematen duen baimena da, beste pertsona batek lana baimenean adierazitako moduan erabil dezan. Baimen hori ordainketa bati lotuta egon daiteke edo ez, eta hori eskubideen titularraren araberakoa izango da.

- **Lidergo eraldatzailea**

James MacGregor Burns-ek sortutako kontzeptua da: lan egiten duten pertsonen motibazioan, pertzepzioan eta itxaropenean eragiteko gaitasuna duten pertsonen garatutako lidergo mota. Lidergo eraldatzailea berrikuntza- eta aldaketa-prozesuetan oinarritzen da eta horretan laguntzen die (lan-erakundeei/-taldeei).

- **Aldaketaren burua**

Esku-hartzeen plangintza, antolaketa eta koordinazioa zuzentzen eta gauzatzen duen pertsona, erakundea berritzeko behar diren aldaketak zehazten dituen, eta horien arduraduna dena.

- **Metadatuak**

Beste datu batzuk deskribatzen dituzten datuak, hau da, haien edukiari, baldintzei, erabilgarritasunari eta/edo kalitateari buruzko informazioa ematen dutenak, besteak beste.

- **Jakinarazpen elektronikoa**

Ohiko jakinarazpena paperean jaso izanaren adierazpenaren sinaduraren ordeztadura sinaduraren elektronikoa erabiltzen duena, dagokion egoitza elektronikoa. Jakinarazpenaren hartzaileak edo baimendutako pertsonak jakinarazpena eskura dezakete, sinadura elektronikoko balioztatuaren ziurtagiriarekin identifikatu ondoren.

- **Operadorea (Justizia Administrazioa)**

Justizia Administrazioarekin harremanak dituen pertsona, erakunde edo sistema, dela barrutik (zerbitzari publikoak, funtzionarioak edo enplegatu publikoak), dela kanpotik (abokatuak, psikologoak eta antzeko profesionalak).

- **Operadore boolearrak**

Programazio-lengoaia erabili ohi diren jatorrizko datuak.

- **Eragiketa**

Informazio-zerbitzu eta -sistemen aldizkako kudeaketa. Aurrez definitutako edozein jardura edo transakzioari ere badagokio. Adibidea: zerbitzari bateko datuen segurtasun-kopia egitea.

- **Profila**

Oinarrizko estandar baten edo gehiagoren multzoa eta, hala badagokio, oinarrizko estandar horien klaseak, azpimultzoak, aukerak eta parametroak identifikatzea, aplikazio edo sistema informatiko batean funtzio jakin bat egiteko beharrezkoak baitira.

- **Zerbitzu-eskaera**

Erabiltzaile batek zerbitzu edo funtzionalitate batera sartzeko edo haren funtzionamenduari buruzko informazioa edo trebakuntza lortzeko egindako eskaera.

- **Konponbideen plataforma**

Hardware eta *software* osagai teknologikoen multzoa, aplikazioak erabili eta haiei euskarria emateko zerbitzuak eskaintzen dituenak.

- **Pribatutasun-politika**

Pribatutasun-politika erakunde batek kontratuzko harremanaren testuinguruan jasotzen dituen erabiltzaileen datuen segurtasuna eta legezko erabilera bermatzeko aplikatzen dituen neurri guztiak idatziz aurkeztea da.

- **Porfolioa**

Helburu estrategikoak lortu nahi dituzten programa edo proiektuen multzoa, edukiak zenbakarriak dituztenak.

- **Komunikazio-sarea**

Datuak transmititzeko sistema informatikoak eta beste batzuk (bideoa, esaterako) sistemen artean konektatzeko aukera ematen duten produktu, kontzeptu eta zerbitzuen multzoa.

- **Erregistratzea**

Apunte berri bati alta emateko garaian, aplikazio informatiko bakoitzak emandako eta eskatutako sarrera-datuak sartzea.

- **Baliabide digitalak**

Ordenagailuz irakurtzeko moduko formatuan argitaratutako edozein eduki. Horri dagokionez, baliabide digitalek erabiltzailearentzat berehala uler daitekeen eduki digital oro hartzen dute barnean.

- **Biltegia**

Erakunde bateko datu guztiak, datu- eta prozesu-ereduak eta bestelako informazioa barne, kudeatzen dituen sistema.

- **Bideratzailea/routerra**

Sare baten esparruan funtzionatzen duten ordenagailuen arteko konexioa ahalbidetzen duen gailua da, eta sare informatikoaren barruan datu-pakete bakoitzerako ibilbidea ezartzea du helburu.

- **Egoitza judizial elektronikoa**

Telekomunikazio-sareen bidez herritarrentzat eta justiziako profesionalentzat eskuragarri dagoen helbide elektronikoa. Sare horien titulartasuna, kudeaketa eta administrazioa justiziaren arloan eskumena duen administrazio bakoitzari dagokio.

- **Informazioaren segurtasuna**

Erakunde edo instituzio batean erabiltzen diren datu guztiak kontrolatzeko eta zaintzeko eta ezarritako sistematik ez ateratzeko erabiltzen diren neurri eta tekniken multzoa.

- **Komunikazio-sistema**

Erabiltzaileen eta gailuen arteko konexioa ezartzen duten aktiboen multzoa (transmisio-bideak, konmutazio-nodoak, interfazeak eta kontrol-gailuak).

- **Softwarea**

Ordenagailu baten ekipamendu logiko eta ukiezina. Aplikazio informatiko guztiak hartzen ditu barne: testu-prozesadoreak, kalkulu-orriak, irudi-editoreak, audio-erreproduzitzailerak, etab.

- **Konponbidea**

Justizia-administrazioaren berezko jarduerarako behar espezifikoak asetzen dituen produktua, parametriza daitekeena eta behar horiek instalatzeko eta abian jartzeko behar diren eskakizun tekniko eta operatiboekin prest dagoena.

- **Jasangarritasuna**

Egungo beharrak asetzeari lortzen duen garapena, etorkizuneko belaunaldiak beren beharrak asetzeko duten gaitasuna arriskuan jarri gabe, hazkunde ekonomikoaren, ingurumenaren zainketaren eta gizarte-ongizatearen arteko oreka bermatuz.

- **Enkante judizial elektronikoa**

Enkante judizial telematikoa ere esaten zaio, eta aplikazio informatiko baten bidez egiten den enkante judiziala da. Horretarako, beharrezkoa da interesdunek sisteman erabiltzaile gisa alta emanda egotea eta sistemara identifikazio metodo seguru baten bidez sartzea.

- **Stakeholder-ak**

Stakeholder-ak edo "alderdi interesdunak" enpresa edo erakunde baten jarduerak eta erabakiek eragindako pertsona, aktore edo erakunde guztiak hartzen ditu.

- **Talentu digitala**

Teknologia berriei buruzko trebetasun-multzoa, barne hartuta ofimatika-programetako ezagutza praktikoa, bideokonferentzien aplikazioak, diseinu- eta aurkezpen-programak eta sormen digitala.

- **Informazioaren teknologia (IT)**

Informatikarekin edo konputazioarekin zerikusia duten esparruak hartzen ditu, hala nola jarraipena, interfazea, prozesuen kudeaketa, komunikazioa, legeria, konputagailuak, edukien kudeaketa, hardwarea, informazioaren kudeaketa, Internet, sareak, programazioa eta softwarea, proiektuen kudeaketa, segurtasuna, estandarrak, biltegiatzea, ahots- eta datu-komunikazioak, eta abar.

- **Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak (IKT)**

Hauek barne hartzen ditu termino hedagarri honek: informazioaren teknologiak (IT), telekomunikazioen integrazioa (telefono-lineak eta hari gabeko seinaleak) eta ordenagailuak, bai eta haietarako beharrezko softwarea, middleware-a, biltegiatzea, sistema eta ikus-entzunezko produkzioa ere. Guztiek erabiltzaileei informazioa eskuratu, gorde, transmititu eta manipulatzeko aukera ematen diete.

- **Lan deslokalizatua**

Deslokalizatutako lanpostuak lana telematikoki egitea ahalbidetzen du modu seguruan, Justizia Administrazioarekin interakzioan jarduten agenteen arteko gizarte-elkarreragina ahalik eta gehien murriztuz; gainera, profesionalen lan- eta familia-bizitza hobeto uztartzea ahalbidetzen du.

- **Perituen txostenen tramitazio elektronikoa**

Auzitegiko medikuntzaren arloko espediente elektronikoak kudeatzeko zerbitzua. Izapidetze-fluxuak zehazteko aukera ematen du, txantiloak/proformak eskaintzeaz eta txostenen sinadura digitala ahalbidetzeaz gain.

- **Tramitatzea/Izapidetzea**

Prozedura bati bide ematea, herrialde bakoitzak behar bezala garatu eta ebazteko legez ezarritako tramiteen arabera, eta haren egiazkotasuna frogatzen duten oharak egitea.

- **Eraldaketa digitala**

Erakunde, organo edo herrialde edo estatu baten prozesu eta/edo estrategietan teknologia informatikoak txertatzeko prozesua. Horretarako, azterketa bat egin eta erakundea berrasmatu behar da, lan-fluxuetatik hasi, bere giza baliabideen gaitasunetatik igaro eta azpiegituraraino.

- **Trazabilitatea**

Zehaztutako erreferentziei lotutako neurri baten emaitzaren edo estandar baten balioaren propietatea.

- **Jurisdikzio-batasuna**

Printzipio horren bidez, jurisdikzioa bakarra da eta dagokion legean aurreikusitako epaitegi eta auzitegiek gauzatzen dute, herrialdearen arabera, beste organo batzuei onartutako ahalmen jurisdikzionaleri kalterik eragin gabe.

- **URL helbidea**

Uniform Resource Locator-en akronimoa. Web-orri bakoitzaren helbidea da, bakarra eta berariazkoa. Orrialde eta/edo baliabide bakoitza URL bati lotuta dago.

- **Erabilgarritasuna**

Software batek erabiltzaileak erabilera-baldintza jakinetan hura ulertu, ikasi eta erabiltzeko duen gaitasuna.

- **Bertsioa**

Aplikazio informatiko jakin bati aplikatutako aldaketa bat edo gehiago ezartzeko behar diren hardware, software, dokumentazio, prozesu edo bestelako osagaien multzoa. Bertsio bakoitzaren edukiak entitate (produktu) bakar gisa kudeatu, probatu eta zabaltzen dira.

- **VPN**

Sare pribatu birtuala (Virtual Private Network). Sare publiko baten bidez (Internet, adibidez) gailuen arteko konexio segurua eta zifratua sortzeko aukera ematen duen teknologia da.

6. Erreferentziak

- Breko, B., & Ferrari, A. (2016). Ziberkonpetentzien esparrua kontsumitzaileentzat.
- Bianchi, G., Pisiotis, U., & Cabrera Giraldez, M. (2022). GreenComp The European sustainability competence framework (JRC128040 zk.). Joint Research Centre (Seville site).
- Cabero, J.; Lorente, M.C. (2010) "Ikaskuntzarako komunitate birtualak" [lineako artikulua]. EDUTEC, Revista Electrónica de Tecnología Educativa. 34. zk. / 2010eko abendua. ISSN 113519250. [Kontsulta-data: 2023/01/31].
- COM (2020) Batzordearen komunikazioa Europako Parlamentuari, Kontseiluari, Europako Ekonomia eta Gizarte Lantaldeari eta Eskualdeetako Lantaldeari. "EBn justizia bermatzea: 2021-2024rako trebakuntza judizialari buruzko Europako estrategia".
- Centeno, C. (2020). "DigComp at Work Implementation Guide". Okeeffe, W. editor(s), EUR 30204 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2020, ISBN 978-92-76-18581-9, doi:10.2760/936769, JRC120645.
- Campos Acuña, C. (2022). "Langile publikoen gaitasun digitalak: pertsonen bidezko eraldaketa digitalaren oinarria, 371-401".
- COM (2022) Europako Batzordea - "Eskubide eta printzipio digitalei buruzko Europako Adierazpena Hamarkada digitalean".
- Europako Batasuneko Kontseilua, 2020/C 342 I/01. Lehendakaritza. "Kontseiluaren ondorioak «Justiziarako sarbidea: digitalizazioaren aukerak aprobetxatzea» Coreper-ek adostutako testua.
- García-Gutiérrez, J. (2013). "Gaitasun digitalerako hurbilketa etikoa. Erabilera mailak eta zentzua hezkuntza esparru birtualetan". Education in the Knowledge Society (EKS), 14(3), 121–145.
- (Espainiako Gobernua, 2021). "Gaitasun Digitalen Plan Nazionala-Agenda Digitala 2026".

- Administrazio Publikoak Digitalizatzeko Plana 2021 -2025.“Administrazio digitalaren eta zerbitzu publiko digitalen arloko estrategia”.
- INTEF (2017). “Irakaskuntzarako Gaitasun Digitalen Esparru Bateratua” –2017ko iraila.
- Administrazio Publikoen Institutu Nazionala INAP (2022). “Langile publikoen gaitasun digitalen esparrua v2”.
- Kamylylis, P., Punie, Y. and Devine, J., «Promoting Effective Digital-Age Learning: A European Framework for Digitally Competent Educational Organisations», EUR 27599 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2015, ISBN 978-92-79-54005-9, doi:10.2791/54070, JRC98209. Itzulpena, INTEF – Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioa. Espainia, 2016.
- Justizia Ministerioa (2021) 2030 Justizia. “Justiziako Zerbitzu Publikoaren ekosistema eraldatzen”. Idazkaritza Tekniko Nagusia, Justizia Ministerioa.
- 2021-2024 Plan Estrategikoa (Ikasketa Juridikoen Zentroa, 2021).
- Berreskuratze, Eraldatze eta Erresilientzia Plana (PRTR) (2021).
- Redecker, C. (2020). “Hezitzaileen Gaitasun Digitalerako Europako Esparrua: DigCompEdu”. Espainiako Hezkuntza eta Lanbide Heziketaren Ministerioko Idazkaritza Tekniko Nagusia.
- Riofrío Martínez-Villalba, J. C. (2014). Giza eskubideen laugarren olatua: eskubide digitalak (Fourth Wave of Human Rights: The Digital Rights). Revista latinoamericana de derechos humanos, 25(1).
- Ekonomia Gaietarako eta Eraldaketa Digitalerako Ministerioko Digitalizazio eta Adimen Artifizialeko Estatu Idazkaritza (2021). “Eskubide digitalen Espainiako gutuna”, Espainiako Agenda Digitala 2025en zati gisa.
- Vuorikari, R., Kluzer, S. and Punie, Y., «DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes», EUR 31006 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2022, ISBN 978-92-76-48883-5, doi:10.2760/490274, JRC128415.

7. Araudia

7.1 Europa mailakoa

- 2016/680 (EB) Zuzentaraua, 2016ko apirilaren 27koa.
- 2016/679 (EB) Erregelamendua, 2016ko apirilaren 27koa (DBEO).
- 2021/694 (EB) Erregelamendua (Europa Digitala Programaren Erregelamendua), 2021ko apirilaren 29koa.

7.2 Estatu mailakoa

- Espainiako Konstituzioa. "BOE" 311. zk., 1978ko abenduaren 29koa.
- 31/1995 Legea, azaroaren 8koa, laneko arriskuen prebentzioari buruzkoa. "BOE" 269. zk., 1995eko azaroaren 10ekoa.
- 34/2002 Legea, uztailaren 11koa, informazioaren gizartearen zerbitzuei eta merkataritza elektronikoari buruzkoa. "BOE" 166. zk., 2002ko uztailaren 12koa.
- 18/2011 Legea, uztailaren 5koa, Justizia Administrazioan IKTen erabilera arautzen duena. "BOE" 160. zk., 2011ko uztailaren 6koa.
- 39/2015 Legea, urriaren 1koa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena. "BOE" 236. zk., 2015eko urriaren 2koa.
- 40/2015 Legea, urriaren 1koa, Herri Administrazioen Araubide Juridikoari buruzkoa. "BOE" 236. zk., 2015eko urriaren 2koa.
- 3/2018 Lege Organikoa, abenduaren 5koa, datu pertsonalak babesteari eta eskubide digitalak bermatzeari buruzkoa. "BOE" 166. zk., 2002ko uztailaren 12koa.
- 121/000098 Justiziako Zerbitzu Publikoaren antolakuntza-eraginkortasunari buruzko Lege Organikoaren Lege-proiektua, uztailaren 1eko 6/1985 Lege Organikoa, Botere Judizialari buruzkoa, aldatzen duena udalerrietan auzitegiak eta justizia-bulegoak ezartzeko (BOCG, Diputatuen Kongresua, A seriea, 98-1 zk., 2022ko apirilaren 22koa).

- 121/000116 Justiziako Zerbitzu Publikoaren Eraginkortasun Digitalerako Neurrien Lege-proiektua. (BOCG, Diputatuen Kongresua, 116-1 zk., 2022ko irailaren 12koa).
- 121/000097 Justiziako Zerbitzu Publikoaren prozesu-eraginkortasunerako neurrien Lege-proiektua. (BOCG, Diputatuen Kongresua, 97-1 zk., 2022ko apirilaren 22koa).
- 3/2018 Lege Organikoa, abenduaren 5koa, datu pertsonalak babesteari eta eskubide digitalak bermatzeari buruzkoa. "BOE" 166. zk., 2002ko uztailaren 12koa.
- 10/2021 Legea, uztailaren 9koa, urrutiko lanari buruzkoa. "BOE" 164. zk., 2021eko uztailaren 10ekoa.
- Ebazpena, 2022ko maiatzaren 4koa, Ebaluaziorako eta Lurralde Lankidetzarako Zuzendaritza Nagusiarena, zeinek irakaskuntzako gaitasun digitalaren erreferentzia-esparrua eguneratzeari buruzko Hezkuntzako Konferentzia Sektorialaren Akordioa argitaratzen baitu. (BOE, 116. zk., Astelehena, 2022ko maiatzaren 16koa. III. sekzioa, 67979 orria).
- 488/1997 Errege Dekretua, apirilaren 14koa, bistaratze-pantailak dituzten ekipoei lan egiteari buruzko gutxieneko segurtasun- eta osasun-xedapenei buruzkoa. "BOE", 97. zk., 1997ko apirilaren 23koa.
- Martxoaren 10eko 453/2020 Errege Dekretua, Justizia Ministerioaren oinarrizko egitura organikoa garatzen duena eta uztailaren 25eko 997/2003 Errege Dekretuak onartutako Estatuko Zerbitzu Juridikoaren Araudia aldatzen duena. "BOE", 63. zk., 2020ko martxoaren 12koa.
- Martxoaren 30eko 203/2021 Errege Dekretua, sektore publikoaren bitarteko elektroniko bidezko jardura eta funtzionamenduaren Erregelamendua onartzen duena. "BOE", 77. zk., 2021eko martxoaren 31koa.
- 193/2023 Errege Dekretua, martxoaren 21ekoa, ezgaitasuna duten pertsonen irisgarritasunaren eta bereizkeriarik ezaren oinarrizko baldintzak arautzen dituena, jendearen eskura dauden ondasun eta zerbitzuak eskuratu eta erabiltzeko. "BOE", 69. zk., 2023ko martxoaren 22koa, 42707 eta 42725 arteko orrialdeak (19 orrialde).

Ikasketa Juridikoen Zentroa

Financiado por la Unión Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO
DE ESPAÑA

Plan de Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE JUSTICIA

Centro de
Estudios
Jurídicos